

Andrae Vesaly
Bruxellensis

Institutionum Anatomicarum
Lib. I.

2um
Bono cum DEO
sub
Praesidio

JOH. DANIELIS HORSTII
Phil. et Med. Doctoris, ac huius
Professoris, Archiatri Hassio-Darmstadtini,
Domini Praeceptoris ac Patris
sui Patri loco colendi

In Academia Marburgensi ad
disputandum publicè prodit
Helfricus Müllerus

Exercitatio Anatomica

Prima

Partium Corporis Humani alia similans
sunt, alia dissimilans ex similibus com-
posita. Arist. l. 2. histor. an. c. 1. Gal.
l. 8. de plant. c. 4. Avic. l. 1. f. 1. d. s. c. 1.

Similans sunt, Os, cartilago, ligamentum, vena,
arteria, nervus, tendo, ligamentum, fibra,
cavo, cutis, humor crystallinus, vitreus, centri
substantia, spina medulla.

Dissimilantium principes sunt Cerebrum, Cor
et Hepar; propter quam diversitatem totum corpus
in tres cavitates seu ventres distribuitur,
in infimum, medium, supremum, quibus cutis
subiiciuntur. Gal. de H. P. c. 21.

Infimi Ventris partes alia sunt continentos,
Cutis, adeps, panniculus carnosus, tunica muscularis,
masculi orbis et pectoris, alia contenta
inferiores ^{omentum, pancreas, mesenterium} ~~aditioni, transverso, intestina, pons, obliquis~~
~~mesenterium, omentum, pancreas, hepatis, vesicae bilis~~
~~vesicae et pons bilis, ureters, ureters~~

ac vesica. generationi in mas Testes
quatuor, vasa spermatica, corpora variata,
vasa deferentia, Prostata, penis; in
femina testis, vasa proparantha, eia
culatonia, Uteri et eij cervix.

Sectionem autem infimi ventris aggressurq,
insupinato cadavere umbilicum scalpello
circumcidis; deinde lineam à mucronata
cartilagine per median umbilicem ad pubem
notacula ducis; moxq, transversam lineam
per umbilicem ad costas spernas.

Hinc abdomen cake denudas, postea pinguedi
ne si adesp, et panniculo carnosio; quo facti
musculi in conspectum se dant, octo, quatuor
obliqui, duo recti, et duo transversi.

Secare vero sequenti modo convenit. Primo
quidem leviter fecatis lineam albam, et
tendinos obliquorum rectis infidentes à mutuo
contactu seceras. Deinde rectum musculum
hamulo elevis, et initio eij iuxta
cartilagineam mucronatam liberato
venas et arterias ab interna eius
parte inspicies tandem ipsam à subialis
partibus liberabis. At transversi vero

3
musculi adeo autem peritonæo adherent, ut
vix citra eius submersionem separari possint.

Remotis autem omnibus musculis abdominis cum
pyramidalibus finis restorum nistis, Peritonæum
per rectam lineam (umbilici raris in cono diorem
loium ~~reliis~~ sepositis) dissecandam, ut in
conspicuum veniat Omentum, duobus tunicis
multisq; venis et arterijs cum pinguedine contextum
manteum; hoc ad pubem unguibus lacera,
et superiorem ipsius tunicam thoraci expanse
inferiori intestinis relicta posita, ut videres
vasa, venas scilicet et nervos, quatuor mentem
intercedens ad pancreas, ^{et} ~~conjunctiones~~ ^{conjunctiones} cum
licet et generante.

His consideratis liberanda est ab intestinis
quibus raris et tenuibus ligamentis in latere
dextro cohaeret. ~~Quidam~~ pars intestina
dissecanda est constans venis, arterijs, nervis,
iuxta corpus glandulosum ~~et~~ pancreas dictum.

Primo omnia hic funicularis intercipiente
rectum intestinum, namque vena porta. Mesenterij
rami duo arteriam Mesentericam, ~~primus~~ finem
intestini ~~duodeni~~ duodeni, hisq; fatis Mesenterij
toti cum ipsis intestinis ~~peritonia~~ elevandum

Duodenum intestinum primum est, attingit
Jejunum qd semper vacuum, Tertium Ileum
rubicundum huiusmodi, quartum Cecum,
quintum Colon, sextum caecum dextrum
in anum. In duodeno observabis
Porem biliarium; In jejunis copiam
venarum mesaraicarum; in Ileis circumre-
cturam; in Ceco caeculam; In Colo
cellulas; in caeco haemorrhoides; in omni
venis videbis duplicem tunicam.

Vasa intestinalia separa à Mesenterio
et inter secundum Mesenterij observa
re, ^{ad fulciendū} corporis glandularum, nota
~~facere ad rem fulciendā.~~

Exemplis intestinalibus et eorum mediis
ventriculi, rectoris lienis &c. ~~ut~~
facili institueret.

In finis autem animalis parte
consistit Lien qui in aortae ~~connechi~~
coniugi cu Hepate ^{venis, arteriis} ~~connechi~~ ^{ventriculorum}
~~et~~ Omentis ^{et} ~~ventriculorum~~ autem
leniter manibus à cavis rectoris protruderet

Os

Os sumitur vel proprie vel
improprie. Improprie sumitur
dicitur de varijs rebus ossa duntaxat
et figura animalibus; v.g. hinc
vocantur ossa anaspidorum,
et similia alia. Proprie
vero ossa dicuntur partes
illa animalium figura et
siccæ, q. totius corporis sustentacula
et munimentum exhibent.
Graece os dicitur ὀστέον,
Arabib. ~~كهن~~
Germanis Knochen, Frig.

Et hinc Definiuntur opera ab Aro
meo b. m. Oper. t. 1.
diff. 3. Cron. 1. Pl. eq.
Et sunt partes frigida et
seca et per consequens
Duci ex seminis crassiori
parte genita, et tali humore
onibus spectant, cibus motui
inferriant.

Quomodo autem ^{opera} motui inter
viant hoc opus hic labor est.
Desperantia pro defendenda nunc
masculos passivum se habere, omnia
active, nullum nempe nunciam hanc
virtutem activam in nostro corpore
fieri & non masculo sed ab ossibus!

Sunt autem ossa in univ[er]sum
in homine 259.

Deo inter q[ui]a eminet ^{latus} os
tibia Arabib[us]. Dicitur

Varie emi in univ[er]sum ossa
in corpore.

^{gignitur}
Per ~~anastomosis~~ ab os tibia ossi ^{femoris} ~~commissura~~
Superius, inferius per ~~gignitur~~
angulus.

Admiranda rerum magnitudo
Stent ^{meuse} ~~super~~ emulum est os quoddam
os Libia. magis referens
inter Wisbadium et Mosbach
cum appropinquo magnitudinis
et descriptionis. Coloris est
ochrea et substantia plane
lapidea, interne spongiosa
plane est.

Notum est eiusmodi ossa
fossilia a multis esse
enarrata.
Plinius 433

6

Praefatio
Helfrici Mülleri

Multorum literis consignatum est Hannibalem
magnum illum Carthaginiensem Ducem, patriā
expulsum, cum Syphacem ad Antiochum Regem
venisset exul, invitatum fuisse ab hospitibus
ut Phormionem Philosophum et Abetorem, si vellet,
discrepentem audiret. Atque ubi is, se non nolle,
occurrisset, recte fuisse Philosophum satis multa,
de Imperatoris officio, et de omni re militari.

Applaudentibus itaque et laudantibus eū Antiochi Satrapis
qui ipsum audierat; interrogatus et Hannibalem,
quid de eo sentiret? Despondisse eū dicunt, Multos
se quidem doctores saepe vidisse; sed qui magis quam
Phormio docerent vidisse neminem. Certe
miserende, ne futurus fiat, qui de me hoc caratū
idem addicent, cum me cathedra anatomica
ascendisse viderint, me quidem tyronem ^{nūc em ad huc} nec in
Anatomicis seditionibus et Disputationibus satis
exercitatum. Debueram scilicet animo meum
persequere, rectius me fama consultum fuisse
taceo: quam visitatū meū fortis ad vocando;
cum saltem in culpa abstinere, quam eū
comitem, errati sententiam poscere.

Hare tamen vel propterea facilius me impe-
traturum confido, quod cum abitus ex patria
studiorum quoddam specimen exposceret, neq[ue]
tamen animo fuerit disputationem
aliquam ex varijs scriptorib[us] colligere.
sed satis fore existimavi si librum
primum Institutionum Anatomicarum Anatomia
post Galen[um] Excellentissimi Adm. Vesalij
secundum Clarissimi Patrocinio Boerio
disputando et secundo, exponerem
pro[ut] per eam facili[us] disputatio sup[er] illis et
ante secunda ~~disputationem~~

~~Prima~~ Anatomica vocabula contenta
disputationis prius ~~facili[us]~~ explicabit:
Hinc ~~secunda~~ disputatione ipse in secundo periculo
demonstravi patet signifi-
canti[us] rebus pro tenuitate
mea ~~opponentib[us] meis~~
opponentib[us] meorum obstatib[us] opponam

Deus ac sit conatib[us] meis.

Accidit et hoc quod ipse h[ab]es promissit

9

Εν τῷ 4^{τῳ} Τριτάτῳ ὁρῶμεθα.

Quod Cuiusdam Senex s. 3. apbor. 19. de
anni temporibus scribit, quod nempe qui-
libet in quibusvis anni temporibus morbi fi-
ant; nonnulli tñ. in quibusdam illorū ma-
gis tum fiant, tum exacerbentur; Idem quoq;
de aetate d. l. asserit. Et respondet huic
eſſato ipſa experientia: quandoquidem febres
aliosq; morbos aetate magis, humidiores q;
ut apoplexiam, ſmilesq; affectus magis hye-
me invadere humanū genus in prædium eſt.
Sic etiam, ut ut quosvis morbos in aetate fi-
eri res ipſa loquar, alios tñ. in unā magis, alios
minus accidere, ipſam aetatem puerilis, ut de hac
ſaltem dicam, ſatis confirmat. Hinc non
niſi una acciſſionum differentia eſt ea quā vaſe ſenſu etatis
morbos in ſenem, virorū, mulierū, puerorūq;
eſſe diſtincti videntur; nūc vero movit hac res p-
terea niſiones Medicos, ut de puerorum morbis
integros conſcribere libros non dubitarent.
Verū quidem Cuius noſter, ὁλον τὰν αἰσθητικῶν
ἐν ὧν ὁ ἄνθρωπος διπλῶς; vixit; hunc in mun-
do naſcimur, cum multis vitæ diſcrimina
nos natura cogit. Nec mirum proſecto eſt,

Veteres tam Graeci quam Romani, pueris
ante octavum diem nomina imponere noluisse,
teste Plutarcho, propter quod viderent, nusquam
sine aetate Tutam vel vite vel sanitatis
fidem esse. Ultimam vero tam Graeci saltem
temporis intervallo hoc officium puerorum
periculum minueret, sicut natum forte fuisse
illud πᾶσι γούρῳ, quod dici consuevit:
Carentes de liberis gaudere non possunt, donec
dentes ab oculis editi fuerint. Et multi
qui hanc innocentem infestam ^{Septuag.} ludam
in pestem Variolarum, affectus pueros
frequenter tentantis Historia percurrere
animum inducimus; paucis adumbraturi, quod
alii ad vinum expresserunt. Equidem non
desse novimus, qui variolas peculiarem pue-
rorum morbum negant propter quod esse grandio-
res natu invadat, nec vel septuagenarius
parcat, teste experientia, tamen praesertim ex
frequentibus pueros, juvenes v. variis, variis
seuis invadere, nemo est qui est filius medicorum
qui ignoret. Descensus itaque in hanc
arenam, cum non vana ostentante eruditionis
gratia, sed potius discendi quam desiderio, et amore
veritatis in gemoli hoc negotium susceperim,
a quidore speramus lectore; praesertim ubi

Si illius.
 memoriam illij Galenij refrigerat. Xarte-
 πον, dicentis, ἀνὰ γὰρ πόνον ὄντα πῦρ δὴ
 παρὰ τὸ αὐτὸν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐκτ. memoriam refri-
 guerit. Faxit autem Deus, ut omnia feliciter!

Th. 1.

Auspiciabimur nunc opellas nostras ab
 ipsa statim nominis enodatione; quippe
 sine cujus praviâ explicatōe, è scutela Ga-
 leni 1. M. M. 5. aliquid cognoscere velle, tpe
 perdere est, cum perturbatus novum usus ve-
 rum quoque, perturbet notitiam, sicuti ille
 7. simpl. 12. miculat.

Th. 2.

Etymologiam itaque quod concernit, di-
 cuntur variole quasi parvi vari, propea quod
 Varos, (tumores sunt exigui ex duris) non ob-
 scure exprimant: Alij v. à variando cutim,
 hoc ipsis impositum nomen voluit; quod cum ex alijs
 sit commune morbis, prior denotatio magis è ve et
 videtur. Circa græcam appellationem major
 adhuc sub iudice lis est: dubitant n. viri non
 pauci, quin valde celebres, num variole sub tan-
 to ἑξάντηταιον ἢ ἐξοντηταιον genere compre-
 hendi possint, cum prorsus in suctu illi duo fuisse
 hoc morbi genus, plurima evincant: posse tñ
 citra veritatis injuriam, arbitramur. At
 hodierna die istiusmodi disputatione opus non

est, cum subinde nostris oculis cernamur
dicta jam aegritudine, omnes ferme &
singulos, pueros tr. praesentim. At diximus,
aggredi, unde ex Germanis di. Am. de blabry
& Am. de boddy, Vocantur: Galliv. ad
distinctionem suis veteres, eas les petites ve-
roles nuncupare soleant.

Th. 3.

Sed ad rem ipsam, cujus naturam & essen-
tiam hac delineamus descriptione: Vario-
lae sunt pustulae, vesicularum speciei, in
vulnere cute, vel partibus huic affimibiles,
exuberantes, plerumque albae, sed in am-
bitu rubrae, prurientes, cum febre conti-
nua, per peculiarem sanguinis corru-
pti effervescam, exputtricem, stimulan-
tem, erumpentes, atque suppurantes.

Th. 4.

Generis loco pustulas ponimus: quae
cum raro, imo vero nunquam adeo sunt le-
ves parvaeque, sunt morbi, quin tunc ope-
sior evectant, inter morbos, quo qui-
dem magnitudinis (quod de genere humorum ge-
nerali & exarvante vocabulo expressu pertinet)
variolas referimus. Differetia reliquis ab-
soluitur verbis, quorum explanationem paucis
subijci jurem.

fiat una
incompleta

g.

g.
4 $\frac{1}{2}$.

g.
 $\frac{1}{2}$.

Troch. de Scyllis.

de Viperis.

Rosarium Rubearum

Th. 5.

Subjectum summa est cutis, totius quidem corporis; imo non raro interiora petunt, et praefer oculos, nares, fauces etc. ipsum quoque ventriculum, intestina, & nobiliora corporis viscera depascunt, teste Fernel. l. 8. addit. rer. caus. c. 12. Barthol. Cent. 2. §. 6. Anatomic. 43. aliisque pluribus. Causam v. 59. rei (ut obiter hoc addam) Avicenna l. 4. gen. 1. tr. 4. c. 2. in peculiarem malignitatem, ex copiam, cutis duritiem aut adstrictionem, ex natura imbecillitatem transfert ac rejicit.

Th. 6.

Externam figuram vesicularum ab igne, l. feruidiori aqua excitatas referunt, tandemque lucidior albedo ex tenuiori materia peccantis portione transfundatur, quam rubicundum circuli, crudi humoris sphaera coronat, in suppurationem definit. Alio si colore, ex obscura facie in conspectu veniant, aliquid monstri alunt, ut inferius patebit. Adest pruritus praeterea mirè molestus, qui ob aere dinis, variamque materiae dispositionem magis minusve affligit.

Th. 7.

Cum Febre continua conjungi variolae diximus: neque n. aliter fieri potest, quin quam ut prolixius ex insignis istius modi effluvia

atq; corrupti sanguinis ebullitio febrem
in alioris officina accendat, atq; exinde
calor p. n. p. totam corporis aconomia arte-
riarum iuvamine diffundatur. Quinimo
nec leuior ebullitio, febris expers est, li-
cet vel in minoribus vasis ^{saug} acciderit, gliscat:
sape ex scintilla micendum oritur, hoc etiam
hic fieri posse, sanguinis ex natura et circuitu
persuadent. Gliscit, inquam, interdum hoc
malum, sine et medicos suspensos reddit,
dum plerumq; febrem prae quam variolas
adesse animadvertunt. Febris hac quia,
ut diximus, ebullitione agnoscit nutrita,
pro huius generis ex ingenio, modo leuior, mi-
norq; modo vehementior apparet: pu-
tre dine ^{sc}, non raro a. malignitatem con-
iunctam habet, dum nimirum usq; ad corruptionem
vitalis desinit, ut testis venemur naturam
induat, quae de re legi meretur scrutinium
pestis celebris Kirchneri. Hoc aduertens dili-
gens variolarum perscrutator Rades, variolas
pestis nomine indigitavit. Quod si g. ebullitio
mitior ^{sit}, vel matura ex anthematu bonum e-
ruptio accedat, mirum quam febris turbata
cessant; nimirum sublata a SIX ΠΡΕΥΣΙΧ

712
uti in reliquis feb. tollitur. quodammodo
repagulum, quod maa exitu ^q cluserat, adeo-
q; incipit restirare naa, (q; maris infare noxiu
ex emortui in litte rejicit.) quantumq; potest
~~in~~ ⁱⁿ ~~boru~~ ^{nondu} fructus colligit vires, ut
eruptione ^{contione} maa peccantis p
urgeat promoueatq;, quo impetrato, aurea
lenius incipiunt secula, diagg, febim concor-
tantia symptomata naam morborum, ut
Hippocr. 6. Epidem. Com. 5. l. 1. medicatri-
cem agnoscent.

St. D.

Perigere jubet breuitatis amor, causamq; continenter
proximam indagare, quam Hanc arbitra-
mur, prout superius innuimus) eē sanguinem
peculiariter corruptum, ~~non neglectisq;~~
~~aliis humorib;~~ cuius quidem gradus corruptio-
nis in hac mentis humana caligine vix ac-
re vix quidem penetrari valet. Ceterum
ante primordia ducat hac corruptio, qui fomes
mali fiet tot autoru sententia sunt, quot capi-
ta. Sunt qui precipuam causam in mala
quada influea que vident; alij putridu nu-
trimentu, quod infans in utero materno attra-
hit, accusant: idem ferē ^{esse videtur} ~~causa~~ q ad obitu,
quo per os embryone nutriri recentiores, voluunt
gradiore. ^{hodie}

quod caput Embryo

mo ipſi Hippocratis eſt ſcutea, conſu-
giunt, alij ſarceditarius quid inibi ed
fringunt, alij deniq; materni ſanguinis
impuritatem, ſqm primarium fomentum
agnoscent. Omnes tota rae, enumera-
re, inſtituti uro non patitur ratio: nec qua
eligamus optimam, in preſentia habemus. At
nutrimenti inquinamento, (quid dicendum eſt)
atq; impuritate Embryonis partibus pro-
venire vero videtur ſimpſ ſimile: quandoqui-
dem nutrimenti naam emulatur partium corporis
ſubſtantia, cum ex quib; alimur, ex illis conſtemus.
Credendum quid. ſactus materni ſanguinem
in embryonis alimentum cedere, unde doctiores
medici in illo variolarum quaſi ſemine
natiū, quod ſi ſtat confirmo luto, rei opinor
foret indubia, non obſtante, quod Hippocrati.
lib. 2. naa quere ait: Ελκευ α π ο τ ο α λ ι α τ ο
το Α υ ξ ι λ α τ ο ρ, idemq; confirmat Galen. 5.
Epidem. Com. 3. l. 78. Licet u. in pps hoc ſpe-
ri ~~illu~~ concedar, ſi. in poſtremis meſib; iſte
euenire pſuſu difficile, cum grandiori ſetui
purior ſanguis non adeo copioſ vix ſufficere
poſſit, adde quod in praegnantib. deterioris ſucci
plerumq; major, quam purioris adeſt copia.
Sed alia eſt rae, q nos in tranſverſum rapit,
nempe quod ipſo immente Hippocrate, lib. 2. cit.
grandiore natu embryone q or lacte nutriri

ite lib.
t Corin.
et alior.

Tandem qualitates in corpore muta-
ta concepta augent sufficiens, dum for-
sauti faciesq; igitur nistar rubent, os ebul-
lens sanguinis impetu, qui se tandem ma-
culas protrudit, apparet rubeo, oris pectus
et fitis, febris ^{calida} comites, exsanguis in glandulis
et ductibus salivatis humilitate arguentes,
Catis ipsa deniq; nodosa conficitur, magis
et nodosa eruptione, nodosa conficitur.
Et hac Diagnoscor adumbras est, ubi obiter
monendum est, ex signis propriis, alia magis
alia minus efficaciter indicare, nec plerumq; fa-
cilius, ex ipsius tunc collectione, remque
inquirimus, sicut obiter demonstrari
sed ad hunc Th. ii.

Signa distinctiva adicere brevitati
qua uti magistra aig est, non patitur nec
neceesse puto, cum ex hactenus libris sicut
difficili negotia tam ad alios pustulis, tum
a se invicem quomodo distinguantur, colligi
possit. Gythur resta ad prognosin.

Th. 12.

Quo in prognoscor praecipue fontes Galen.
t. d. p. p. t. lib. c. 18. l. 1. prognos. & l. 1.
de Crif. c. 14. ostendit, i. Notu, ubi morem
Magnitudine, motum, et eucutiu consideran-
du monet; & 2. ~~nam~~ subjecti seu laboran-
tis namque aer actiones, exorta, et p. q.

constitutio exploranda, et ponderanda veniunt.
Quodsi igitur quatuor ad missi huiusmodi instituti, ipsi
consideramus agrotantem, ejus vires, cum morbi
robore conferamus; quid sperandi quid timendum sit,
non obscure videmus. Eruptio varicellarum tardior,
cum gravibus, conjuetis symptomatibus, difficili
re, et fovea, incipiente aspersa arteria obstructio-
ne, si deliquit, atque, si, ^{tractat} sicuti dum nuda vires,
morbi, robur produunt, non sunt non micare
periculi metus; in primis ubi malignitas subest
quam retrocedentes, seu ad cor remeantes varicellae
et subvirides, lineaeque, variolae arguunt, periculo-
sa res est plena alea, cum non raro licet vel
mox foris erumpuerint, subito ipsiusmodi sequatur
vires, profectio vires, et sperant, mortemque,
ante fores indicant. Contra v. cum morbo,
et potest huic etati maxime convenire, (i. Hippoc.
2. aphor. 34.) non adeo sit mali moris, nec tam tam
magna a naturali statu recessus, sed variolae cito
erumpant, ab initio rubicundae, post in albedine
abierunt, easdem ^{in sepe} agrotans puellae, et huiusmodi
ferunt, adeoque, in expulsiōe ipsa quod febrilem
calorem, pectoris angustiam, et aliaque symptomata
sinistra super dicta, mitigare ac levamen sen-
tiat, tunc sane minus aeger periclitabitur, qui
potius nuda morbo superante, atque, profliante
ad credibile interim ante victoria nunquam cavendus
est triumphus, quod multi faciunt, immemores
Hippocratis. lib. 2. aphor. 2. ad 2. et lib. 3. aphor. 1.
4. aut 5. v. aphor. 1.

ix. praecceptoris
monitum,
Gal. 2. prognostic.
1.6.

Hipp. 3. prognostic. 1. d.

Th. 13.

Atque hactenus quidem ea quae tam
ad diagnoscendum, quam prognoscendum varicellam
pertinere videntur, ~~hactenus~~ pro instituti rogo
proponimus. Superest ut etiam eorum
adjuvamus curacem. Quod de v. id epequa-
mur inspectis quibus illa nihil indicationibus.
quarum prima est Praeservatoria quae vel
ad totius corporis, l. partis defensionem refertur,
Secunda Praetoria ^{quae} causam morbosam abla-
tionem sollicita est, adeoque 1. Ebullientis hu-
moris ~~motus~~ ^{humoris} effervescens mitigatione
2. expellentis nam jurameu, et si quae ad
qualitatem malignam oppugnationem ~~est~~ in-
ferunt, 3. Et Eructum varicellam ma-
turacem aliisque huc pertinentia spectat; et
4. Symptomatum denique rationem habere jubet.
Tertia vitalis, quae conservationi vivendi,
quae semper intulenda sunt, proficiunt. Omnibus his
et singulis medicamentis tria Mediorum instru-
menta, Pharmacologia, s. Chirurgia, et Dia-
taetab. faciunt.

Th. 14.

Praeservacem quod attinet totius, potest
illi in lactentibus ad huc puellis obtineri, si nutri-
ci proficiamus leniter purgantibus, e.g. vino
pasulato cum paucis fol. Jern. & Tabac. p.
prescriptis, et decedente D. propinatis.

particularis observationis infra mentio fiet.
 Ceterum, cum multo hic contagio, ipsa tepe
 experientia sit, meticolosi in illud: procul à po-
 ne procul à fulmine, sibi diligenter tam à locis
 ubi variolis laborantes ~~legunt~~ legunt, tam ad
 agros infirmis. caueant, nec non ^{conveniens}
 adhibita ^{conveniens} purgatione, victus probe sa-
 beant rationem. c. c. ad curam ipsam.

Th. 15.

Dictum est, quod ad curationem ebullitionis inflammationis
 succurrendum, illam ^{humiditatem} effervescentiam mitiganda ~~et~~
 ut una symptomata, quae circa illam graaviori acci-
 dere solent, interrumpantur. ~~Hoc igitur optime~~
 impetrabimus, quod adultorum sectionem & sanguinem
 per venae sectionem, quippe ad quam ipsa nra non raro
 digna est, intenderit, dum haemorrhagia narium sibi
 ipsi succurrere laborat, & nra ipsa hoc nupersuadet,
 quandoquidem detrahta peccantis humoris portione
 hec sua videtur quod reliquum est, à nra facilius
 potest superari potest. ~~Ad hanc aetate dubium est,~~
 hoc utram hoc auxilij genus locum inueniat. Nam,
 licet minus usum receptum sit, tamen ipse per motu ex-
 perientia, affirmare non erubescimus: quoniam nra nra ipsa
 nra obest. Adhuc est, inquit I. D. Horst. Namque
 ad Med. post. sect. 1. pag. 131, ex ridiculo in in-
 fantibus & pueris, aut senibus sanguinis detra-
 ctione auerari, si id postulat indicio, ex vi-
 res respondeant. Plures hanc in rem per omnia aetates
 auctores, verum hic nobis erit in par. oium. Admi-
 strata V. S. cui, nra ita iubente, scarificatio etc. substitui potest.

proderit lenis purgatio, tam ut humores quibus
~~etiam peccantes~~ ~~quodammodo~~ ~~evacuare~~
 quam alii duntaxat praecaveat. prore igitur
 nata in faulib. manna, syrup. rosar. soluti-
 vo, etc. exhiberi, vel suppositoria, aut Clystere
 applicari poterunt; abstinendum v. plane monemus
 a vehementiorib. purgantib., ne nam circa ex-
 pulsionem variolarum occupata, ab opere suo distra-
 har, ut saltem impediat. Adulteriorib. con-
 venient fol. sen. it. pruna laxativa etc. q.
 sine ulla violata alium subducunt. Item v. ois. q.
 purgantia remedia instituta evacuatio calore non
 gere solet, ~~fructa~~ ~~illa~~, illa quae peracta,
 conveniunt alterantia usq. ita quide, ut ne ex-
 sufflamine, e.g. R. Aq. fumar. 3j syrup. fl. v.
 lar. papav. err. aa 3j. M. Sumat. sup. coct.
 f. l. q. syrup. citri, conferv. rad. cicbor. etc.
 sua quosq. laudat sic mevent. II. Natura
 in expellendo aqua vasa in studio est: quan-
 doquid. ut didici, in maturiore variolarum eruptio-
 ne, non ultima salubris, flet posita est. Hic non
 merito concidat lapis bedoar orient. modo is
 in careat fas: exhibet a. hic pro etatis no-
 a gr. 3. ad 6. in aq. fumar. card. bened. etc.
 C. C. ppt. Terr. sigill. Alcf. it. sem. aquileg.
 magno cum emulsiōe in puerulis adhibetur a 3j
 ad 3j. Quaprimis v. emulsiōes ex sem. rosis.
 in praedict. ~~est~~ ~~composita~~, in statula hac regi-
 nesia, comode usupans: poterit ergo q. sibi talis
 Emuls. R. sem. abr. aquileg. aa 3j melon. 3ij pap.
 alb. 3j Aq. fumar. Card. b. aa 3j rofar. 3j C. C.
 ppt. 3j lapid. bedor. 3j gr. v. Terr. sigill. 3j
 Nam. Ovis. p. plat. q. f. ad dulced. grata.

*
 f. emulsio
 add!

Plures sic adicere formulas angustia pa-
 gellarum vetat; ~~sed si unusquisque sua~~
~~medici et M. M. cognitione inveniunt, proli-~~
 facile adde quod omnes practici Libri hic
 habeant, ubi m. m. et sua medica cognitio
 inbut, facile q ad v. Bombu, nivemet, ei la-
 boranti accommodabit. p. III. Pusculari
 Naturae q^{ue} p^{er}secutio procuranda: ubi qui-
 damundio ol. amygd. dule. q^{ue} simul dolore
 mitigat, primum obtinet locu, a pestio vario-
 labru aureis. l. argenteis q^{ue} fit diiculis et m
 p^{er} ad m. di. Na vis v. fadiq^{ue} maculis oim
 optime succurrit, teste Celeb. Horst. Foresti
 uing. q^{ue} ampositio, su videtur locu. Tollun
 m. sup. v. figis decort. lupinor. amygd. dule.
 aq. sigill. Salomonis. p. IV. partes defende
 la, ex urgentia symptomata, quoad fieri p^{er},
 cohibere oportet. Fumib. sapig. nife, infidiam
 variola, ubi frug. violar. liquirit. papav. etc.
 dianor. in aq. plantag. ^{procell.} etc. fol. etc. p^{er}est.
 Oculis profficit aq. q^{ue} d^{icitur} thalminis, c. q.
 fo. eq. v. gar. 3j. euphras. 3j. Croc. gr. ij. cam-
 pbor. gr. ij. Tul. p^{er}st. 9j. M. L. Augur.
 Intenellis confect lac mul. in pauv croc, mivilago sem. ydon. etc.
 Narib. mby obductis prodest ol. amygdal. dule.
 Exterig v. nodul. ad odorandu ex. Santal. etc.
 madesacty + ber. oth. rosae. etc. ad mueri p^{er}.
 In Exter^{non} sta. remedia parca ad s. bere manu
 praestab, cuiusq^{ue} Minister nra p^{er}st medig, illig
 ducty p^{er} observat nffe ep. Ad stantib. v. mivulit
 susproq^{ue} fungi officio, i. aq. l. i. mivulit ubi
 scilicet ~~causa~~ ^{causa} mivulit, ne arotantur
 ante tps puscular scilicet p^{er}st damu adferant,

et fada addungul et ulceras. (a perim sym-
ptomis ^{an interdu} convenientia quod addunt, uti
epistha, paralyti, diarrhoea, dysenteria
visu adituq; laqueo etc. illarum curas em-
menda ~~plac~~ p. test ea ex propriis dantur
fontib; habita ubiq; variolar. rase:
Nor breuitati succente, ad aritate
quidicatione ~~p. f. m.~~, qua legitimo 6. v.
non nealium usu obfoluit. Effer itaq;
viser ex tery, ~~q. d. m. p. r. i. g. d. y.~~ eruptione
impedient; non tñ. probans vulgi consue-
tudinē quā hypocausta miru quacuq; ca-
lidaue solept, unde miseri pelli tantu non
suffocant, visib; debilitati; aia deliquit
quoniam. Cibi sit ~~eu p. r. t. o. i.~~ n. & v. p. u. i.
non tñ. calidi; prode p. h. d. d. deortica-
tum, pultricala ex b. d. p. m. a. d. a. r. e. f. o. l.
p. e. t. r. o. f. e. l. e. t. c. congruit in p. m. o. r. b. i. h. u. i. c.
affectu illud Flacii: Vivitur parvo bene.
Ubi malū remiserit laetior esq; conidit.
Vulgi decoctū lentu ex tollit, sed non itē
semper ~~p. t.~~ preparat, confer. Pres. Horp.
d. l. Lotus sit decoctū p. o. d. in limata
ra l. c. rad. liquirit. contrayero. ~~p. l. e. m.~~
p. a. r. a. t. Vinū sive al. rubiū sit
sive albu, nocet, ~~p. t. i.~~ ad mitis: dilutu
in aq. b. o. d. succedat p. r. i. o. i. in consuetis m. d. u. l.
geri p. t. Caueat obstructio alui, caloris
incrementu afferens. Somni vigilia, motus &
quies, in modū ne excedant. Bra. festinū
in p. a. t. t. e. m. a. t. o. r. l. i. m. o. r. t. r. i. s. t. i. a. c. o. n. s. t. e. r. n. a. s.
etc. omni cura prohibeant, ne recurrant

Thes. I.

Quasi. An Liber de natura Pisci
Hippocratis?

Thes

An metalla possit transire
An cum parvi aut cheia

Thesi V.

An planta. veget. cum J. dit.
An Liber de Aliment. Hippocr.
An Plantis continent?
An rationem continent?
An Symptom. Plantar
An duntaxat Zoophyta

Thes VII.

An Alumi dantur
An duntaxat Genera aq. voca

U. M. D. E. O

(28 April)

I. Aegritudines quas Corporis nostri Systema
ab Natura ex Parentum Semine nescitum
mutabilitatem innumeras patitur, dicuntur
~~hæc~~ et Variæ tam ab causis, quam ab
symptomata existunt, cum non tñ a contentis
naturalibus plethora et cacochymia respectu;
sed et contentis per toto genere p. n.
variæ ~~on~~ exoriantur. ~~Contentis~~

II. Inter contenta ^{autem} Corporis nostri, quæ
toto genere præter naturam dicuntur,
Vermis multum negotij saepe faciunt, [#] ~~hæc~~ ^{impuritas}
non tantum, quod paulatim subtrahant
alimonia, et ni par in fœtum Macroscopi
depopulentur optima quæq; homogenea,
sed et quæ saepe crudelissima symptomata,
et horum maximum Epilepsiam sequenter,
in pueris maximè, causantur, ipsaq;
nisi rem præcipue non sanis quos occupant;
occasione ^{quam ab ipem} Vermis inguini super ex hæc et
vermum natura, essentia, causæ et curatio

Macroscopi
paulatim
depopulentur
optima
quæq;
homogenea
sed et
quæ saepe
crudelissima
symptomata
et horum
maximum
Epilepsiam
sequenter
in pueris
maximè
causantur
ipsaq;
nisi rem
præcipue
non sanis
quos
occupant

⁵⁴
Cum de eo

Agritudines, quas Corporis nostri Systema
ab Natura ex Parentum semine ingenta
mutabilitatem innumeras patitur, Diversa
et varia. tam ab causas, quam ab symptomata
existunt, cum non tantum à contentis
naturalibus, plethori et cacochymia. respectu;
sed et contentis heterogeneis p. n. varia
exoriuntur. Inter contenta autem
Corporis nostri, quae toto genere prae
naturam dicuntur, Vermes multum
negotij sapi facerent, non tantum
quod paulatim subtrahant alimentum,
et in partem infectorum. Macroglossi
depopulentur optima quaeque homogenea,
sed et quod sapi indolissima sympto-
mata, et horum maximum Epilepticae

frequentem, in meis maxime,
causantem, ipsaq; viscera principalia
non rari quoz occupant; Quam
ob rem occasione Vermis inguinis
super 11. febr. 1681. extracti,
Vermium naturam, essentias causas,
et curationem Deo dante paulo
altij impresentiarum explicabim.

Part 1.

De Vermibus Microscopi
in genere.

Vermes
Infimi Ventris.

I. In Infimo Ventre, Microscopi Terra
Lumbrices generari notorium est,
et extra omnem dubietatis aleam.
In Intestinis quidem satis familiaris
eorum praesentia, variis tamen.
Vermes enim, quae communiter et
frequentem ex intestinis deiciuntur

Intestinarum
alt. varij.

23
alii lati sunt, alii robusti, breves alii ascaniles
dicti. Diversi autem ab his et rari non-
nunquam generantur ibidem Coricati, hispidi,
quadripedes, centipedes, biuipites, triuipites,
caudati et alii.

II. Omnia autem haec animalcula Vermium
nomine salubantur, et proprie quidem.
Improprie enim apud Medicos

Handwritten text in a cursive script, likely a letter or a page from a manuscript. The text is written in brown ink on aged, slightly stained paper. The handwriting is somewhat faded and difficult to decipher, but appears to be a formal or semi-formal style. The text is arranged in several lines, with some words appearing to be underlined or written in a larger, bolder script. The overall impression is that of a historical document, possibly a letter or a page from a manuscript.

Respondi ego, me etiam atq; etiam mirari,
 quod lacteam humorem in renis Asellij
 contentum casui adscribat, qui tamen
 in omnibus animalibus invenitur, et
 necessario adit. Differre vero ab
 adipe, quod non congeletur mistar adipis
 calore deficiente et absente. Veteris
 nuper non de hoc lacteo humore,
 sed de lacte mammarum locutos fuisse,
 latè etiam loquendo corruptionem
 dici non in comodi posse. Contentum
 vero lacteam humorem verum chylum
 esse, cum germanum, quod præter hunc
 humorem nullus alius ex intestinis educatur.
 Nec obesse diversitatem vasorum,
 cum omnes colligantur ad plexum illum
 in centro Mesenterij: surculos etiam
 plures facere posse paria cum
 fune magno: nec opus esse, ut omni

Handwritten text in a cursive script, likely a letter or a page from a manuscript. The text is written on aged, slightly stained paper. The handwriting is dense and fills most of the page. The ink is dark, and the script is characteristic of the 17th or 18th century. The text is written in a single column, with some lines starting with capital letters. The overall appearance is that of a historical document.

Arduum quidem et magna in Arte Medicâ
molitionis opus est, ea, quæ universaliter tra-
duntur, singulis applicare, sicq' communissima
præcepta in particulari subjecto ad usum tra-
here: cum verò hic ipse potissimus, imò unus
Artis servandorum hominum finis, Medic-
cusq, nisi hunc intenderit, imò assequi laboret
κατὰ γὰρ τὸν δυνάταις Medicus sit omnes
merito Φιδιὰς γὰρ lucubrationes huic scopo
invigilant. Hæc etiam causa^{is} ego permotus
postquam à Gratissima Facultate Medicâ
inauguralem Disputationem conscribendi li-
centiam consecutus sum, utiliore me locare
operam viam posse duxi, quàm si propositò quo-
dam Casus ex diffusâ præceptionum Me-
dicarum πειρίσει^{is} ad certum ~~quod~~ aliquod
individuum, tanquam ad centrum, speciminis
inauguralis lineolas contrahere conarer. Quod
dum facere, bono cum DEO, adgredior, veniam
rogito; imò à Cordatis, usq, rerum edoctis
facilem spero, quippe qui omnium optime
sciunt, quanta ubiq' humana mentis caligo,
et quam nemo nostrum sit ἀπάρτα βλάβη.

Casus.

Nobilissima et formosa Fœmina, calidioris
et

et humidi temperamenti, sexto mense gravis-
 da, non ita pridem, circa horam octavam
 matutinam, die XXII. Novembr. (febris
 malignis petechialibus grassantibus,) ætatis
 anno XXXII. sibi Climacterico, nullâ cœter
 roquin præviâ causâ externâ, dolores cre-
 bros circa ventrem et lumbos, versus pubem
 et os sacrum desinentes, magnum ex us-
 tero egerendi conatum sentiens, cum copio-
 sa aquâ et sanguinis fluxu, sætum bene
 formatum, sed mortuum, totq; corporis ha-
 bitu luteum et ictericum. Venos mig. mos-
 lâ stipatum, cum secundinâ lividâ planè
 inter animi deliquia minime simulata exclus-
 sit. Cum verò prædicta Matrona jam
 binâ vice peperisset filios, intra decendium
 à partu, ob Ictericism, vitam cum morte
 mutantem; Fœtus hic mortuus adstantium
 jussu à me dissectus, monstravit non tan-
 tum ventriculum cum intestinis bile re-
 fertum, sed et ipsum hepar aridum, sple-
 nem scirrhum, pulmones corruptos, et
 cor flavidum; causas interitus sat evi-
 dentes. ΕΞΗΓΙΣΙC.

Paroyn' rwr horum, Anatomica secti-
 one, in id generis Casibus utilissimâ, detecto-
 rum brevem per causas explicationem deline-
 aturus, Fœtum hunc

CUM DEO.

I. Cum disputatio nostra sit de Humano Partu
 Ochimestri An sit legitimus ac ne? generalem
 Partus Humani historiam praesupponemus,
 ne in re aut sylla, ut loquuntur, ignota
 laboremus: quam ob rem breviter exponere
 lubet, quomodo Homo generetur, et quomodo
 partus eius auadat; quo exposito videbimus
 demum periculatius ipsum Partum Ochimestrem.
 Exponemus autem Generationis historiam
 non nisi paucis; quam rem omnium
 optimi et maxime alii pertractant Hieron.
Fabricius Aquapendens l. de form. foetu,
Caspar Hofmannus alter veluti Aeneas Anthesem
Patrem, Galenum Summaris institutum gestans
lib. de gen. hominis. Hieron. Capiraui,
l. de foetu. et Spigelius Anatomiconum
omnia facile Princeps et Athesignanus
(si lib. Nicolae excipias) Imperator Bakring
Excellentissimus; qui vni Excellentissimi
consulendi.

II. Quoad modum vero omne animal
 perfectum etiam pally generatur ex semine

Ad vers. 18.

29
Cum Agidij festo Serenissimus meus Princeps in
Comitodiam Veneticam causa Aulan Darmstadio
locaret, ego cum alijs servandi causa adesse cogerer,
non potui ab animo meo impetare, quia meo studio
hoc tempore quandoque me subducerem, saltusque
et sylvas Megalibus reliquerem. Placuit
nempe mihi pro feni Cere, vera Minerva;
qui rebus speculationibus potius fallere
degeneris mundi ^{Vanitatibus} improbitatem et fucos, atque
in horti recessu à turbis artibus libero laticans
studia repetere, veram vitam. Cum rem inter
alios sermones in prandio aliquando Serenissimus
desideraret Cere Medicinam, occasione Cere
illius nominatissimi Dindensis. Ronsei
dilectissimam Caronem, quod ad meum fere
venerat divulgare, et hinc notis illudare
corroborare. Quod autem attinet hac Cere
Venerationem notandum sub Archæi ortum
Cere libidinem magis, quam ullius feræ

in Venerem prouide, ut non tantum stabuli feri obliu
conjugijs unice studeant, sed et acerbis praelijs, ut
inculcat Auctor, riuales et amicos propellant.
Hinc hic Mensis tegore, neivos et Cornua
eorum rapiaue ad varios usus conendans,
Venantium inidijs dicatur.

Viris Honoratissimis

On. Dr. Gotthard. i. Lening. Aula Plagge

On. Ioh. Burkardus Rarum in Holzhausen
Syluarius Praefectus

On. Henr. Lud. Heroff dictus Venatorum Primus

On. Henric. a Bernbach Stabuli Praefectus

On. Wilhelm. Schefelio

On. Schenk i.

On. H. Sausen (Nobilis) Camerarius

On. G. Diteus Schol. Consil.

On. Amom. Lisen Secretario

I. Abortivum dico: non quidem propter
 reā, quod mortuus fuerit; hoc enim ad abortum
 minimē sufficit, cum etiam perfectos legiti-
 mosq̃ fœtus non raro mortuos in lucem edi,
 quotidiana experientia constet: sed quod ante
 justum ac legitimum tempus, uter ex pultrici-
 ce irritatā, evenerit, in quo formalis ratio abortus
 consistit, autore Galen l. 3. facult. Natural.

C. 12. Quodnam verò tempus legitimum pariendi
 sit, inter autores disceptatur. Sunt enim
 qui etri sextimestres et septimestres fœtus
 vitales esse cum ^{non paucis} statuant, octimestres
 tamen vitales negent, cum quibus ego tantō
 minus sentire possum, quanto rationi magis
 consentaneum est, octimestres propterea, quod
 longius temporis spacium ad eorum pers-
 fectiōem Naturæ concessum fuerit, pro
 reliquis jam dictis, vitales et esse et judica-
 ri debere. Neque est, ut quisquam surgeat
Hippocratis, partum octimestrem hanc vi-
 talem pronuntiantis, auctoritatem; cum non
 tam ex propria, quam muliercularum potius
 mente ita locutus Seneca videatur. Ceterum justum partū

II. Matrem formosam notanter dixi:
 si quis mecum consulat experientiam
 deprehendet, formosis maxime et pulchris
 geminis pro cæteris graviora morborum ac
 symptomatum pericula imminere, ut non
 male poeta, formam bonum fragile,

terminum men-
 sem ex partu
 decimum, qui
 ipse servator
 noster fœtus
 ceteris nasci
 cohibet.

Z

et

‡
in corpore lati-
tantes

et Theophrastus silentem fraudem appetit
larit. At qualis fraus, Inquies? sunt pra-
vi succi, ~~Ego~~ duo ego, sunt Massa sanguinea
a particula biliosa et melancholica, et fe-
briculis seri cuspides tactu potius quam
visu perceptibiles. Videas hinc nobiliores
famulas quae pulchritudini corporis, ac mun-
ditiæ religiose nimis student et vitam ses-
dentariam gaudent, longè frequentius quam
vilioris conditionis ~~famulas~~ sortisq. mulie-
rculas, cancro, idq. genus aliis affectibus
obnoxias esse; ut forsitan non sine ratione
hancce Nostram Matronam varioris formae
elegantia incommodorum partem debere
iudicem.

Præterea III. Calidum et humidum
Temperamentum, quo Nostram esse præditam
inui; symbolum quoq. suum huius contribuisse
arbitror. Quamvis enim Galenus (l. 6. de
Sanitate tuenda. c. 3. temperiem calidam
et humidam humana natura maxime
convenientem esse doceat, et ipsemet Hipp.
Vernum tempus, quod saluberrimum
3. aphorism. 9.asserit, calidum humi-
dum præhibeat l. 1. de Nat. hum. tx. 35. cer-
tum tamen est, nisi moderatus tantum cali-
di et humidi excessus emineat, temperiem
salem.

31

D. Ioannes Agricola, Philosophus
ac Medicus Celebratissimus

Io: DANIELI HORSTIO D.

S. et O.

P.P. Refutationem tuam, et responsum ad
Messaphiam legi et perlegi, gratulor Maris tuis; Stipata ~~et~~
~~quodammodo~~ ~~quodammodo~~ ~~quodammodo~~ ~~quodammodo~~
~~quodammodo~~ ~~quodammodo~~ ~~quodammodo~~ ~~quodammodo~~
et sub illius latens titulo doli et elogi
quodammodo, quodammodo, quodammodo, quodammodo
quodammodo, quodammodo, quodammodo, quodammodo
et confirmata tua sententia est ex natura
promphensis infallibili. Animo quoque probe
perpendi quod de universali mundi spiritu paucis
quidem pag. 7. indicat; facile onertem tamen
peripio, est enim certum, spiritum illum per metem
ad nos dependere, et suo igneo afflatu totam
terram impregnare, multi quidem quotidie
vident, sed non altius rimantur, et lippis
oculis personis mistar intuentur, unde ag. ff
nigens inopiam adoxon iadicant, et quod de
te scribis vera sunt, oportet enim esse

magnetem qui spiritum illum aereum
attrahat, et cum illo indissolubile matrimo-
nium confirmet, scilicet quo subiecto extrahi
debeat non omnia liquet; Ego aliquan-
do cum speculo consellato &c: Dat.
Cassel. 15. April. 1643.

Ut quid de Pecqueto sentiam, planè intelligas,
 laudo sane plurimum. Vini illius in corporibus
 dissecandis diligentiam, in experimentis novis
 dexteritatem, et in iudicio super eisdem
 ferendo solertiam. Nempe difficili hoc
 tramite ad Veritatis abdita perstringimus,
 sententiarum suffragio innixi Deum in operibus
 suis Ducem et Praeceptorem agnoscimus.
 Dum speciosum illud iter, quod solo argu-
 mentorum nitore oculorum aciem per-
 stringit, plerumq; ad avia deducit, et probabilem
 solum atq; ut plurimum sophisticam de rebus
 coniecturam exhibet. Quin etiam mihi quos
 gratulor, quod tam certis experimentis,
 clarisq; rationibus sententiam meam de
 Circulatione sanguinis confirmaverit.
 Vellem tamen id unum observasset:
 Cor nempe triplici motus genere gaudere;
 minimum systole, quae cor sese contrahit

sanguinem in ipso contentum expellit.
Deinde relaxatione quadam motui illi
contraria, qua Cordis fibra motui dicata
remittuntur. Suntque hi duo motus in
ipsa cordis substantia, quemadmodum et
in alijs omnibz musculis. Denique diastole,
qua Cor a sanguine ex auriculis in
ventriculos eius impulso descenditur,
ventriculis hoc pacto repleti ac distenti,
et ab irruente sanguine velut irritati
Cor ad contractionem sui sollicitant,
atque hic motus subsequens statim
systolem senuq. facit.
Quod attinet ad Venas lacteas ab
Asellio repertas

73

Sermissimi Principis et
Domini

Domini Georgij

Hassie Landgraf, Comes in Cathmeliboco,
Delia, Ligenheira, Xidde, Herbugo
et Badinga

Domini et Principis mei Clementissimi
Consiliarius Intimus
Maximus

Dom. Ottom Hartmanno à Schli 2. dicto

Dom. Philippo, Vicario Fabricis, Cancellario
Dom. Mauritio ab Hertingshausen
Hila Majistro

Dom. Rudolpho Rau ab Holtshausen
Gynacei Praefecto

Dom. Eitelio Biden in Fürstenberg
Principis Ludovici Hila Moderatori,

Calculus in Quadrant's Tangent
defect of the radius and
no one feels

Don. Conrado Fabricio, Nro
Patroni et Amici mei

Sabonis et Amicis meis
honoratissimis.

[illegible]

Quid de Te vero, Fabriciorum decus
 aegestum, Compater honoratissime
 loquar. Ut non eloquar sed vileam
 Virtus tua, Salis instar Splendens,
 miculat, ne soli facultatem preferam.
 Hoc dolet Patria, in laboribus tuis
 Orenis enumerandis calculum deficere,
 Te vero nullum in augendis modum
 ferreare. optat vero autem vegetam
 sanitatem, viresq; corporis sufficientes.

Beneficia vero vestra, Patria
 et Amici suspicandi, mihi ^{propterea} collata sine
 apertationis suspitione ^{non} possim recensere;
 multo magis se redolere, hac inscriptione
 interim grata mente recolo magis, enumerare
 ut at mihi sint in numerato.

Maiora vobis debeo, quam Sas. Levi,
 dextro chartas, hocq. levidense
 et tenue gratitudinis documentum,
 cum inter id qd. offero, et illud
 quod a vobis accepi, nulle plane
 fateor, sit proportio. Quia non
 pretiosa non habeo, nec vos a me
 expectari non possunt, nec vos
 qd. indigetis, in me ^{autem} ~~inter~~ benevole
 nimis propenditis, mea ^{ptes} comola
 plusq. onereor habetis vobis
 commendata non diffideor vos
 audaciam hanc probaturos et inter
 viri huius rebus cultores
 puto me benigne numeraturos esse.
 Viri huius enim res haec
 dedicationem postulant, ut nempe eas
 publice testaretur qd. ~~mea~~ ~~recola~~
~~q. p. t. a. ab ijs in me~~ ~~desideramus~~ ~~benefici~~

In Te Princeps Gortii plurima lucent
et inter eas ceu ^{Sal} ~~luna~~ splendet
Pietas. Quis in lectione bibliorum
sanctissime librorum ^{Te} ~~in~~ assidue?
Quis sacris conuiciis frequenter
mict? Quis fidos crebri diuini perus
plus aspiat? Deus ~~Te~~ Patria. Coro
Diablimi florentem efficit et
seruet, Heus mclute.

Tua ~~obitu~~ ^{re} ~~Talio~~ Cancellarie Magni
fice, Diserta ~~in~~ ⁱⁿ dicende
promptitudo, que cunctis, singulare
sebjum breuet, cum ^{laude} sit, ut
in ^{reparatione} Academia
Gisena ~~me~~ ^{Viri} ~~primario~~ ^{Academici}
~~in~~ ⁱⁿ dicendo ^{infantia} ^{nostra} ^{merito}
subpuderet. Perge tuis saluberrimis
consilijs firmare et ^{fom} ~~fulire~~ Patriam.
Deus et Princeps ferent supplicia.

Non minoris virtutis familia
 sua digna, et variis beneficiis
 hanc inscriptionem iure suo
 poscent, Genere, Domine
 ab Herdinghausen. Familia
^{Patria nostra affectu patrie}
 tua nobis est, quam ut mea
 egeret commendatione. Quo ad
 virtutes tuas, in historiis vestitis
 est, in militari clavis, et quod
 in Aula. Magistro pponderat,
 iustitia amantissim. Beneficia
 veni tua mihi collecta fine
 asperationis suspicione ^{no}
 possum recensere. Hoc oro: ut eo fidentior
 ut hoc benivolentia mea ^{spem}
 testimonium benigno tui Te
 admittas et ^{spem} pro faveas.

Ad Tui reu comendatione
Nobilissime Rave^{tua} familia
ē qua oritur talis multum
facere potest, cum non minime
laus sit longo censei sanguine.
Ad virtutes tuae multa et magna
familia tuae reddunt illustriorem.
Non deledgolin fuisset in
Principum iuniorum Brunsvicensium
Rafertum y Gallias et Italiam
si te meliorem scivissent.
Anna Suecica quanta. Te
fecerunt et faciunt in propalato
et ut et hoc qd. Lehenf
ut. Tui nepes singularem clementiam
et gratia duas. Tu pro Tui
nigunt modestia a. Bonis
hoc manifestum coram et
persuadere habere me Tui
addit esse

~~Te~~ ^{ad hunc} Insignis Bide, quates inno
tuit oculis in tuor, fides ex archu exemplar
Vini, reu generosi et ad ^{republica} ~~republica~~
Gubernanda nat, oculis meis obvertui
Laidetur. Ad allegu tui admittis facilis
purpura admittis, candidages sine furo,
doctus, prudens, iustitia amans atq
non elaty. Vultus hu varius hor
et ro facit ut nece tota aul
viximamos plurimos preceper florentissim
Nec omnes laudes ^{calam my} ~~laudat~~ ^{reus}
Genere ^{liberi} ~~liberi~~ tua in gubernando
populo, lingua naktia, Machi fante
Media, monis pacati, candore elictas
~~loquuntur sine~~
me interprete
Confirmat huc
Princeps dñs
filiu
ad Suecos
ihno
Te magis
Comite
decur
win

Rege Genere In et publicis Patna
bono diuissime flore.

Ita in Te Amicissime Roderi nos
sancti nostri Bicasterian miratur
cordie tuam eruditionem et prudentiam
fuit et precatur ut diu regas. Honore
pacificationis Tempore Tuam virtute
probarit, ^{post} Haec ^{post} ex osulati sunt
nos amantem deulo. Deo in eum.
Præter n. politiam et nris mris Theologia.
deulo in eum ~~Lathe~~ ~~propheta~~

Quid de Te vero Fabricionum deus
augustinus ~~leg~~ Compater Homotiformes
loquar. Ut non eloquar sed si leam
~~fit ga~~ Del rubet qui faula stene
recessat.

In nris nris
propheta
tam chaz
tam nris
ere ob
fugis

Eguae vero gratias tibi reponam. Doctissime ac dilectissime Wolffii,
pro literis tuis responsorijs ac D. Rolfinckij epistola et doctissimis
disputationibus? Grantes certò debeo, et plures quam à Poetis
legimus fictas, aut tua, mi Wolffii, mens possit concipere.

Epistolae quidem et Tua et Rolfinckij mi spirant prater con-
dozem, favorem et amorem refuatum, rem quavis pretiosissi-
mi metalli portione longe meliorem, mihiq. oratiorem.

Disputationes ob singularem eruditionem, qua non leviter
directae sed imbutae penitus ad satietatem relegere et legen-
re non possum. Quae so fac, ut et priores Rolfinckij chymia-
cas disputationes, I scil. II. III. et IV. Et promissos poetas
D. Schlevelij prima quoq. data occasione aucipiam. Wundt,
marchi. Cum video quo ad sanguinis motum Harveii legere
vestigia. Nondum autem novi rationem, cur sanguinis
per pulsum impetasse et affatim à corde moveatur, nec
video quomodo id concedere possint vabulae obstantes,
à provida natura venis concessae. Deinde miror septo cordis
deneoari meatu, quos viderunt Vesalius, Bauhning, Rudlang,
Laurentius. Et licet in demortui animalis corde non
adeo sint conspicuae nec stylo tentata pervadant, nihilominus
transito non deneoant. Sic saepe copiosus sudor per cutim
erumpit, saepe semen ubertim è otandulis et vesicis sperma-
ticis in meatum urinarium inungit, ne utrobique

manifesta reperuntur foramina. Nec; obstante hanc pulsa
utriusq; ventriculi: ex sinistro in dextrum q; eam reflueri
potest propter attrahentem vim, vixq; aliam retinentem.
Quod vero vasum maiorem suam abinet, nemo dubitat
pulmones pulmones copioso et continuo nutrimento indigere
tam ob substantiae raritatem, tum etiam ob continuum et per
petuum motum. Et Galenus locus jam non succurrit qui
dem venam arteriosam hanc ob eam amplam sentit, ut quon
tum propter illius crassitiem pulmonem nutritioni detrahibile
tantum per copiam ob venae maiorem suam recompenset.
Nec obstat anastomosis venae arteriosae, et arteriae venosae.
Si enim pulmonum contractio sanguinis fluxum a vena
arteriali ad arteriam venosam remouet et ad raulam
ad dextrum ventricululum coart, sanguinis fluxus a dextro
in sinistrum ventricululum non poterit statim rehemens et
cicisimus circuire. Dum tertio praestat alia vasa sangui
nem in cor portare, alia exportare, hoc facere vena illud
arterias; innuere videtur omnes partes nutriti sangui
ne arterioso; imo ~~unum~~ eundem esse venosum et ar
teriosum sanguinem. Experimentum primum allatum
de ligatura venae certe non capio. Dixerim potius con
trarium ligatis n. a. venis ad crus tendentibus, et re
lictis liberis arterijs eius non inhiamescit.

79
deberet autem brevi ~~tempore~~ temporis spacio intumescere et magnum quidem in modum si
sano vis per arterias influeret, nec per venas reflueret: non intumesceret inquam se
eternatim si diu venas sinas ligatas. Et alterum specilli exemplum
falsum est, duo n. simul sphaerica corpora possunt juncti et
coniuncti, nihilominus tamen recedere ac cedere. Denique
de ratio desideratur, cur in venis et non etiam in arterijs
sint valvulae. Inter fluxum et refluxum debet omnino
esse proportio si n. arteriae o habent valvulas, cur o sa-
pius metuentia vena ruptio: Nec tanta substantiae ratio-
ne venarum et arteriarum est diversitas; nec impossibile est
diversas actiones perfici in iisdem partibus et per eadem in-
strumenta. Solet enim natura uno quandoque membro ad
plura abuti officia, quemadmodum exemplo Nasij, linonae,
dentium, pulmonum, ossium, corticis, cutis, pinnae,
dinis et similium declarari potest. Quod ex sententia Star-
rei patet, sanguinem continue aequaliter in omnia
membra, pulsus arteriarum impelli et ingredi, majori
multo copia, quam nutritio sufficiens sit. Vel tota massa
suppeditari possit, dionum animadversione est. Sano vi-
nem enim copiosius in singulas partes distribui, quam
ad nutritionem necesse sit, resonat attractio partium
facultati; copiosa n. alimenti in portem aliquam distributio

Libi 2ij

morbosa fit et periculosa. Nec pulsus cordis tota masca
pt suppeditari, alia subest causa. Saenis potius ab assum
ptis suppelitat. Cor n. sumit obhepate tantum quanta
idem requirit, si hoc a corde transeat assumit novum
humorem, portes namq. inamta trahunt a vicinis.
Repente se sentit in corde demortuo sanguinis unicas duas,
hinc colligit quolibet pulsu drachmas sanguinis duas
expelli, corq. supponit mitra donec semis spatium mille
edere pulsus. Ego certe non audeo asserere posse per
tam angustas rimulas uno ictu tam cito labi ora
mulum unicum sanguinis spirituosum. Nec plures sexen
tis ego potui observare. Sed ionicse Doctissime Wolffii
quod de tam subtili re audeam conidum gdem, pra
Xodius tamen edisserere. Ante biennium inter
se conidum ex professo de hoc conroversia egi, et dis
cursus habitos feci, tum publici juris, sed num exem
plar superest tibi trans mitterendum, utinam adseat.
Tu, quae obiter jam remotis a multis praeter intentionem
nem meam scripsi, boni aequiq. consule et de his tu
am mentem tuum iudicium transcribe, res certe
digna inquisitione Doctiorum, ut tandem veritas

60
insultet, Eadem Widmarchleri dissertatio de
inflammatione mentionem facit doctissimarum de lacte
meditationum Schleochij, cujus acumen non satis ad-
mirari possum, quoniam Widmarchlero ad naturam pene-
tralia simula totum ratum esse credo: quapropter mi Wolff-
fac me compotem illius viri promissorum scriptorum. Disser-
tio ejus habita de uterina suffocatione mirum in modum
avidet, nec minus Rolfschij de Cephalotomia, prima occasio,
ne ad utrumque scribare hac vice tantum otij parascisci
non possum. Hodie mane enim tuas modo latore postu-
accepi, cumq[ue] soror non uideret, se ante crastina lucis
ortum abiturum iterum, inter egrotantium visitationis
crassas hos responsorias culamo festinantissimo licet vix
potui perare. Scis ab hoc magis circa egrotantiam in
sordes quam Mensam delicias occupato, amoena ratio
emanare. Quod vero mi ~~litteris~~ literis tuis oratuleris
tibi de amore erga te meo, labori; Ego tibi addictissimus
cum spiritus hos regeret. Quævis sumptus, quos examina
pro obtinendis privilegiis docto ~~liberalibus~~ in Medica
arte Marpurgi requirant, præter 30 flo. aur. vnde o
gold. nulli sunt. Ipsa vero Doctoralis sollemnitatis

minis gignit. Ante biennium enim tota promotio 27
Imperial. tum rate curiæ tum ratione donorum q
ministris academice et Promotoribus data sunt, cuius condita
torum exorsit. Quod alias ipsa solenne attinet, Condi
data primo rigore a Rectore et Professoribus Facultatis
bis examinatis, postea publicam disputationem gradua
lem iussu Facultatis exhibet sine Præside, oppositis
solis Professoribus omnium tamen Facultatum. Fini
ta feliciter Disputatione manuati subiit se ulterius
us examini publico omnium Professorum, quo
fauste ad finem perducto Vicentiam ipsi dat Decano
gradum Doctoralem artis Medicæ assumendi. Tu
si volueris Deo volente et amnente nos saltem accede
offerro tibi lares et libros precos et animum, ac omnia
servitia. D. D. Happelium data occasione saluta
et adiunctum tractatum de peste sereno vultu suscipe
Unicum et maximum doleo, Typographum cum emigra
tum temporis cum etiam Ulmæ nuper, absentia enim
mea factum est, ut optimus libror tot tamq. pessimis
lateat mundi, adeoq. Parenti meo p. m. verecunde dede
consist. Jam ni opere sum ut colligam vitia graviora

et typographo tradam quod tibi quoque
mittam. Interim ipse pro condore tuo corrige et ama.

L
da
ndi
ba
ay
fili
ini
ten
no
Tu
cede
a
i
ipe
ike
m
nis
ede
ra

et ante omni- notabis ~~per~~
nervulos in icoris caru et felis vesicae
dilatatos ^{venulas} arteriaz. Potrema ^{autem} inter hac
Porta sex offutit quae iecur egressa propagnus
primu in bilis receptaculo. Deinde alijs
his maiors in carnea tuba diffundit.
Iuxta hanc ~~videbis~~ Porta filias
~~diffemiatas in tres alias~~ Mesentericam
et ~~alias~~ ~~contate~~ ~~diastem~~ ~~in bilis~~
~~bifurcatam~~ Splenicam ~~in~~ ~~arteria~~ et
venam. ~~Porta filias~~ illam qd spargi
pro ventriculi omentu, partem coli et Lienem
hanc ven'f Mesentericam

Vena porta varijs vixentis intercepta ac
abfissa confrescit ad Arteriam Magnam
et contempletis eis ramu ad ostium
ventriculi alteru ad Lienis situm; aliusq
dine in icoris caru alio in mesenterio
dymbut repies: I videbis etiam inter
venam caru et arteria ramos nervon
paris sexu
Quibz observatis Ventriculorum ac Lienem quz exime.

~~Anatomica secundum C.~~

De.

Anatomiae subjecto, vel partibus
humani corporis in genere.

In precedenti disputatione ^{I. huius} ^{prima} ~~anatomicae generis~~
~~naturam ac~~ ^{negotia} ^{ordinem} ^{hunc} ~~modum~~ ^{quod} ~~se~~ ^{de} ~~bet~~ ^{plene} ~~per~~ ^{stabi} ~~mus~~.

~~in~~ ^{disputatione} ~~corporis partes~~ ^{artificiose} ~~se~~
~~cari~~, ^{cum} ~~non~~ ^{uno} ~~modo~~ ^a ~~Prisus~~ ^{pluribus}

~~definiuntur~~, ^{ad} ^{hoc} ^{ut} ^{precisum} ^{nos} ^{facilius}
~~prae~~ ^{sentemus} ~~quod~~ ^{non} ^{est} ^{ab} ^{ambiguitate}
~~per~~ ^{per} ^{liberalibus} ^{enim} ^{vero} ^{quod} ^{totum}

~~et integrum~~ ^{quatuor} ^{modis} ^{intelligi} ^{possit} ^{1. vel} ^{2. vel} ^{3.}
~~tenet~~ ^{et} ^{substantia} ^{2. vel} ^{3.}

^{ratione} ~~vel~~ ^{animali} ^{integrum} ^{et} ^{perfectum} ^{vel} ^{imperfectum}
~~ut~~ ^{animae} ^{absolutum} ^{et} ^{proprium} ^{organum} ⁱⁿ

~~sub~~ ^{vigore} ^{inditum}, ^{et} ^{hinc} ^{palam} ^{fit}
~~partes~~ ^{quod} ^{parit} ^{de} ^{toto} ^{isto} ^{prae} ^{dicari} ^{possit} ^{id}

~~et~~ ^{omne} ^{id} ^{pars} ^{integræ} ^{statur}, ^{quod} ^{vel} ^{sub}
^{stantia} ^{vel} ^{corpi} ^{vel} ^{animalis} ^{perfectionem}

^{pertinet} ^{et} ^{vel} ^{secundo} ⁱⁿ ^{quod} ^{modo} ^{animae} ^{inditum}
^{et} ^{vel} ^{secundo} ⁱⁿ ^{quod} ^{modo} ^{animae} ^{inditum}

^{motivo} ^{ac} ^{ipso} ^{partes} ^{ab} ^{Hippocrate} ^{C. Epidem.}
^{quando} ^{universum} ^{corpus} ⁱⁿ ^{10. xorta}, ^{10. xorta}
ⁱⁿ ^{10. xorta} ⁱⁿ ^{continentia} ^{contenta} ^{et} ⁱⁿ ^{pro} ^{fectum}
^{facientia} ^{distinctione} ^{et} ^{dividit} ^{vel} ⁱⁿ ^{flexione}
^{corpus} ⁱⁿ ^{solida} ^{humida} ^{et} ^{spirituosa} ^{dividit} ^{et}

¶ pars igitur quod
 sit diandum est
 prius. Notandum
 igitur

¶ a prisus motu
 accipi

¶ ratione organica
 operationis. In
 huiusmodi palam fit partem
 variis utro utro
 primo

¶ Vel secundo animae
 potentias cum prae
 organum ex quo
 valet.

†
affert

Q. 12.

et integrat: vel ~~primarius~~ ad corpus humani constituti-
onem facit, pars ~~definitiva~~ ^{definitiva}: vel corpus, quod nec
undiquaq; circumscriptionem ita propriam nec undi-
quaq; coniunctum est a his etc. R. Ita quod. Post.

semen, Lac, serum etc. corporis partes appell.

8. s. Deinde sumitur ~~quatuor~~ part. relative, quatuor inter se
partes ita conferuntur, et sic part. dextra, & sinistra in
prima media infima, externa interna, porticus antica
etc. eff. dicitur.

6 Tercio quatuor frequenter est partis denominatio circum
scripturam et rationem ambitus externi vel peripherici, quia
de corpore univ[er]sum in ^{totum} ventret, tanquam regiones con
tinentes ^{et sic vult} partes quatuor in partes strictiores ut in
primis, ^{secundis, tertiis, et quartis} quatuor in partes strictiores ut in
primis, secundis, tertiis, et quartis.

tempora frontem, frontem
genas, collum et, undas in guttas, dactylum mammarum, de
- - - - -

Infirmitas in epistomum, hypogastrium, hypochondrium, lilia, inguina, pubem, lombos etc. dividitur, quarum partes medicum vel hanc ob causam nosse oportet, quod non solum vultus aut alterius partis morbi partem affectam ex aliis indicare ac notare, sed etiam medicamenta recte applicare possint.

[illegible]

nte expirare potest.

§ 8. ~~Idem alio vigore vitali auctore negant, videtur~~
~~synonymum~~ Bernhdy lib. 2. c. 2. physiolog. Partem
corporis nostri de fixis vitæ in quâ toti cohaeret commu-
nis vitæ conjunctum ac ad illius functionem influere
conparatum est.

Huius partis naturam

[illegible]

~~Item Thomae ut ai hanc constituta communis~~ ~~De Sensu~~

d. 9. ~~Item~~ Galenus lib. 1. de utriusque part. ~~et partium~~ ~~definitio~~, ~~hanc~~ ~~et~~ ~~constitutam~~ ~~duo~~ ~~requirit~~ ~~necessaria~~ 1. propriam circumscriptiorem 2. ne ab alijs omnino sit separata. prima postulat ne ceteris illa actio, quippe cum anima, sicut in prima d. 8. mutatione dictum fuit sit simplex, scilicet una, ac tota in qua, libet parte, existat diversa partium d. 9. propterea, quam necesse est, propria unam sententia et terminus sequitur, scilicet unum, secundum animae unitatem existit, nam si partes illae non essent continuae sed separate, tunc pars esset simpliciter una, non pars, iuxta Hipp. de longi et homine Gal. de longi affectu. et de convuls. partium: unde ne cessario toto cohaeret, et una propter animae unitatem, tunc propter vigorem, illum vitalem et animalem qui alijs infunditur et communis esse non possit.

+ sibi integrum

d. 9. Hinc partes vitae communi squalentur ab una causa profuit, fruuntur, non frustra, sed ad certum usum actumque, functionem, quia anima nunquam otiosa est vel per se organa utatur, operatur, sed omnia pulcherrime harmonia et operandi facultate in usum animalis ~~regit~~ dirigat.

+ quicquid vitalis est vigoris etc. d. 9. huius

d. 11. ~~Partes~~ verae partis nota, verae a Bartholomaeo n. anat. in proem. haec recensentur. 1. ut vivat et nutriatur, non vero nutriatur. Nam si nutriendo consumerebatur actio illa ad quam ordinata esset, propter naturam intentionem quoque interiret et sic totum periret. ~~Partes~~ verae partes recte ab humoribus spiritibus et adipos. d. 12. cor. 2. ut solidae sit, quia non densitatem sed consistentiam sine dimensione ~~et in se definitam~~ ~~hanc~~ ~~sequitur~~ 3. certa circumscriptio, figura, magnitudo, conplexio ac situs, quo sic membrum ad peculiarem facultatem et actionem peragendam commodè disponatur. ~~Enim vero totum corpus finitum et circumscriptum est, ergo et partes, hinc~~ ~~terminantur, qui~~ ~~simpliciter~~ ~~quodam~~ ~~modo~~ ~~terminantur~~ ~~hanc~~ ~~commensurata~~ ~~sine~~ ~~et~~ ~~conplexio~~ ~~tota~~ ~~hinc~~ ~~dimensione~~ ~~definita~~, ~~hanc~~ ~~commensurata~~ ~~sine~~ ~~et~~ ~~conplexio~~

Quovis per l. l. A Fornelio lib. 2. c. 2. huiusmodi. par. d. 1. inter hunc modo Pars est id quod toti cohaeret communi, vita corporis ac ad illius functionem usumque comparatur. 42

Et quia partes haec propter diversitatem temperamentum ac conformationis consistentia geometrica cohaerere non potuerunt anima vero una et continua, ut vires finitatem istam partium requireretur quoque, commoda connexio ac situs adeo ut univ. sum corpus animalis sit continuum non ratione partium, quae solummodo mutuos ter minus miscent, et se superficiis suis contingunt, sed ratione vigoris vitalis et ipsi principij, ope caput anima ~~inter~~ ~~continua~~ ~~non~~ ~~divulsa~~ ~~essentia~~ ~~una~~, ~~integra~~ ~~et~~

integrum et unum informat corpus organicum
ut sine qualibet parte ob animae praesentiam
Concurrente genuino temperamento ac conformatione
liarem et non communem animantis usum apta effici
ciatur.

§. 12. His probe consideratis velone non momento, quibus
ultra intelligere poterit cur medici tam curiose actionem
respicere habeant necesse, nam hinc sanitatis praesen
tis vel absque radice et signa praecipua et primo
desumuntur: hinc partium diversitas ac tam varia
mirabilis textura cognoscitur &c.

Verum cum non omne id, quod in animalis usum
commovent a partibus peragitur actio sit dicendum,
necnon rursus artis huius cultores a cum Galeno pte,
inter actionem et usum distinguere discant. Definitio
Actio a Galeno motus, activus proveniens a facultate
mista, partis agentis. Hoc est Actio est praecursor
partis cuiusdam operatio, quae non ab anima tantum
non a temperamento tantum, non a figura tantum
etc. profluit, sed dum quavis anima ~~partis~~ ~~temperamento~~ ~~figura~~
vivifico ~~partis~~ ~~temperamento~~ ~~figura~~ ~~remora~~
aut impedimento, ad ~~effectum~~ ~~produendum~~ organum
non ~~possit~~ ~~peragere~~ ~~effectum~~ ~~produendum~~ organum

§. 14. Talem operationem vel actionem iuxta Galen
aliquando aut antecedit, aut sequitur usus hinc q. i.
Actio distinguitur ab usu ut causa et effectus. Sic
usus praecedit actionem quando organum ad talem
effectum produendum primum disponitur, qualem
hinc v. g. in negotio videndi praestant ministrantes
partes ut palpebrae, abstergendo lacrimas vel sordes
cornearum tunicae, quod tum ex istis diaphanitas con
struatur et praeparatur ad transmittendos objectorum
visibilibus radios. Sequitur quando ea, quae fugi
enda sunt, animal fugit aut natura amica videntur
appetit

Ex his
12. ~~hinc~~ ~~vel~~ ~~non~~ ~~momento~~ ~~hinc~~ ~~intelli~~
gunt na ~~hinc~~ ~~vel~~ ~~non~~ ~~momento~~ ~~hinc~~ ~~intelli~~
quare ~~hinc~~ ~~vel~~ ~~non~~ ~~momento~~ ~~hinc~~ ~~intelli~~
ose ~~hinc~~ ~~vel~~ ~~non~~ ~~momento~~ ~~hinc~~ ~~intelli~~
habeant necesse quippe
cum ~~hinc~~ ~~vel~~ ~~non~~ ~~momento~~ ~~hinc~~ ~~intelli~~
partium ~~hinc~~ ~~vel~~ ~~non~~ ~~momento~~ ~~hinc~~ ~~intelli~~
ac ~~hinc~~ ~~vel~~ ~~non~~ ~~momento~~ ~~hinc~~ ~~intelli~~

rite disposito
occurrit

d. 15. secundo actio in sola operatione conspicitur, usus
vero in otio aliquando transigitur. Sic meatus aures
in hil ad auditum ut fiat, confert, nisi quod semper sa-
tentes praebeat aures. etc.

d. 16. Actio semper in organo principalis est partis,
id est, istius partis, quae ultimum facit, quo spiritus
animales objectorum proprietates sentiant, hisq;
imbuantur: Usus vero in illa actione reliquarum parti-
um omnium est. Sic in actione videndi non hamuli
et tunica, non nervi et musculi, ultimum ab objectis
alterantur, sed tunica reticulari, quatenus colores vel
figuras visibilibus et spiritum animalem hunc afflic-
tum commode recipit. Actioni autem istae subjectae veniunt,
tunica radios transmittendo, et figuram oculi conservando;
Humores, radios ^{refracting} et species visibilibus effringendo;
Nervi spiritus animales a cerebro ad oculum vehendo etc.
haec quidem, partes omnes in negotio et opere videndi
absolvente subalternatae sunt adeo ut ~~partes~~ quarundam usus
etiam sine actione transigatur, quemadmodum ma-
nifeste id in humoribus deprehenditur, qui tantum radios
transmittunt sine aliqua propria operatione et acti-
one, quatenus propter modum continuitatem radij
transientes non avertuntur. Nam ut extra oculum
a crystallo radij ^{refracting} ita quoque in vultu ani-
malis. + Unde demum manifesta quoque inter actionem
et usum patet discernere, quod actio omnis per se et
immediate ob organo perficiatur. ~~actio~~ Usus vero
non propter se, sed propter totius organi actionem partibus
competere. Invisibilia in corpore contenta in animata nihil
minus usum animali insignem prestare posse ex imaginum
pilonum, lilijs, aliorumque experimentorum, quae recte ex
viventium partium numero recipimus, clarum esse potest.
N. 17. His rationibus commoti Medici, minimis Gal.
de diff. morb. c. 6 propter levis laesionem nullum
hinc constituit novum morborum genus, sed si ob usum

+ etiam si vigorem
illum vitalem sepmu-
nus radij colliguntur.

Democratiam actio quaedam impeditur utrumque hoc
ad totum organum referendum esse ^{videtur} p. y. Actio
omnibus partibus hunc generalem praestat usum
sit quasi tunica et vasis communis, haec si obstruat
aëres ut cæteris partibus ventilatio demoretur causa
bitur morbus organicus corpus namque univ. animæ
organum statuitur. ^{videtur} Lennet. lib. 2
part. 1. c. 5 in fine.

part. 1. c. 5. in fine.
 118. Igitur, cum partis essentia potissimum ex actione
 agnoscamus, quippe cum (Argenterio test lib. 1.
 morborum generibz c. 4. pag. 1433.) partium in-
 gularium forma propria, actionum causa sit,
 sequitur ob magnam actionum varietatem, quaz
 qualibet peculiare (ut dictum) requirit organum par-
 tes quoq; esse diversas. Sennert. lib. 2. part. 1. c. 6.
 in fine.

inst.
§. 19. Et quamvis omnes actiones in solis animalij
vel hominis usum conspirent et dirigantur, essent.
non omnes simili ratione a Organis perficiuntur.
Hanc §. deprehendimus quasdam actiones subjectas
in agente, adeo ut non transcant sed immaneant test.
Arist. Metaphysic. lib. 9 c. 8. quoddam in aptum
materiam externam transire, ~~ut hinc,~~ ^{scilicet} opus
aliquod diuersim prouocatur, quatenus est a potentia
~~transiens, mouens.~~ ^{ad eum ut} actio immanens non immutat
objectum, ~~sed transiens~~ sed persistit se ipsam. actio verò
transiens perficit aliud immutat objectum, & illud fiat
~~actio.~~ ^{finitis} actio immanens speciem vindicat ab
obiectis ut appetitus in appetitu ac sensu transiens
verò ab effectibus ut in iucunditate, sicare adificare etc.
§. 20. Supponitur in agentibus iphi actus conservari
et statuendo a alijs communiatis et dispositio pro
pter quam tales dicuntur persistentes et
§. 20. Secundo ~~conservantur~~ ^{exprimuntur} ~~voluntate~~ ^{organos} obiecta imma-
nata conservantur ~~dignitas~~ ^{ad idem} aliquas, omni-
bus partibus esse communes aliquas vero proprias
ac singulas, singulares & ~~tunc~~ ^{hic} etiam communes
Et quamvis

propria appellari possint, notandum tamen ex mercatij
lib. 1. par. 4. Claj. 2. art. 2. q. 103. quaedam actiones
alienius partis ita esse proprias. ac ut pari conditione
ac lege sint etiam propriae cuiusvis ejus particulae
ipsam componentis. s. quaedam vero ita proprias ut
neq. alteri, neq. ipsi partis partibus ulla lege simili
ratione tribui queant. Deniq. v. quaedam esse acti-
ones, quae non nisi varijs similibus partibus exerceri
possunt.

d. 22. Quocirca ubi ~~ante dictum fuit in~~ partibus
ipsis consignanda et statuenda erit aliqua materia
dispositio vel commoditas propter, quam organa, animae
mandata et potentias exequendi, aptae efficiantur, quam
recte thes. 18. ex mercat. arguit et alius formam partis
appellamus. formam non substantialem sed acci-
dentalem, quae compositionem tribuit ratione respectu, ut
d. 22. Hanc ex duplici derivare poterimus fonte, quippe
cum duo solummodo in partibus reperiantur. videlicet
temperamentum, et ~~compositio~~ structura. Enim
vero temperamentum per se alienius actionis posse esse
designari autorem, nullum ambigere possumus; at
omnem actionem a temperamento dependere, constanter
negamus; Nam si temperamento solum tribui foret, omnis
corrueret de diverso partium usque dissolutio; imo ex
perientia ipsa isti opinioni reclamatur, cum, unde animae
in corpore nostro etiam unius temperamentum, ~~partis~~ contra-
rias et diversissimas edere actiones: sane temperamentum
simili tollat nihil aliud residuum erit relictum, quam
illa partium diversa structura et conformatio.

d. 24. Hinc partium prima nata est distinctio inter partes
similes et dissimiles organicas, s. q. illarum fortia statim
auter temperamentum, illarum vero apta ac commoda
dispositio ac conformatio. Eae vero cum similes ea propter
dicantur uniformes, simplices, et homogeneae, quod pars et
solutum sint cognomina et ejusdem naturae ~~sive~~ ^{sive} ~~universali~~
^{etiam} ~~ta~~ ^{aspectu} nullam figuram, sequitur omnem actionum
quam in tali respectu corpori praestant, solum a tempera-
mento, vigore vitali ~~aut~~ ^{agitato} provenire

d. 21. Tertia deprehendimus
actiones, quae sunt
in singularium partium propriis
commodum esse ~~propter~~
quodammodo vere publicas et
in usum, non partis agentis sed
aliorum destinatas.

~~d. 22. Quocirca ubi~~
~~actiones, partium in partibus~~
~~similibus praestant, quae~~
~~commodum~~

+
hominem solum esse
vel ex profecto statum
impta. Mercat. l. c. q. 101.

+ sic actiones immanentes
test. Mercat. non possunt
a temperamento depen-
dere, cum in his nihil
immuetur aut alte-
retur, quippe cum
et temperamentum per se
terminetur, quod ex effectus
causa aliter, et v. g.
per se ipsas non produ-
citur aut.

qualitatis materialis
propter organum
organum

Organicæ vero hîc necessario quæq; exigunt tempora
mentum, non tamen ^{organice} ~~organice~~ actionis causa est, sed p^r
stat solummodo ei utitur, ^{instrumentalis} ~~et~~ ^{disponendo} B. materiam
sic Reule namq; nunciat. lib. cit. q. 106. art. 5. in con
clusionem. instrumentum instrumenti et organi ~~indisti~~
disterre statuit, quod organum potentiam facultet
instrumentum vero materiam ~~proprietatem~~ ad ^{dispo}
endum aliquid præparet, quo sit in instrumento consi
gnanda sit aliqua actualitas in organo solum
commemorata quâ non materia disponitur, sed soli
figura apta ordinatur. In ahymby tamen organi
rationem quæq; habere videtur, qualitas ut color in
mi oculo levitas et asperitas in formando sermone ac
vocalitima instrumenti vel organizationis ex natura
obijcti determinanda ^{est} ~~sunt~~, jam color in visione max
ime ^{est} ~~sunt~~ respiciendus, quippe cum in toto hoc
actu circa colorum diversitates potissimum se,
suis signis occupatus sit.

Præter quam quod fornicis
d. scriptum.

ad in[±]gnatibet particula
perfecte et integre

E
Secundo similariū
~~est~~ sunt coe, oyo
mias vno nullum aliud
membrum iniquod ad
istam peculiariter ordi
natur est, edere vult.

Mayna igitur differentia est inter similes et orga-
nics; Nam differunt primo, ratione ortus et finis
quia similes tales sunt, etiam si ad huc fiant, quippe
cum pars et totum cognominata sint. Organica vero
subito fiunt et in fine nonnisi ac usum consequuntur,
quia illarum essentia subsistit in figure integritate.

2. Differunt ratione actionum, quarum Similium omnia sunt partem, et a temperamento insipida percipiuntur et eduntur. Organicum autem sunt immixta potissimum et ^{habent} integro organo ^{trahit ymbrum}

3 Differunt rationes finis nam organi sunt in usum publicum vel propter alia membra, priores vero in usum privatum per se servandam respiciunt.

¶ Differunt ratione analyticos, ~~et~~ cognitivij nati
similares solo sensus examine, non anatome nobis
manifestant. (differunt
organice vero)

Et quoniam recte plures ^{hinc} quilibet planta sibi similem haurit succum ac
similares sint statuenda ^{nutrimentum}. Secundo fit attractio ad id, quod in
propterea tamen numero ^{cuatun} est propter variis metum, uti folles trahit aërem
non multiplici casus in et gypso ex vase haurit aquam, vel lignorem, vel spongia
simile sed ulterius quot ^{aquam}, quae à Galeno tractio per successionem appellatur
sint nunc confuso, tam ^{tar}, qualis ad oculum in phiala patet.

venit. Nuncium sicut
larium non ab omni ^{Tertio fit quot} tractio, quae fibrarum et villamentorum
aequaliter computatur ^{qualem} hanc aut in directum aut transversum vel obli-
tet in primis ex lib. 1. ^{quom} trahuntur et tenduntur. Hic ultimus trahens, uti
q. 1. Laurentij ^{medij} vel expellendi modis minime similiter computat,

Galenus aliquando ^{re} potest, quia fibrae et villae trahuntur et tenduntur
pauciores aliquando ^{figuram}, non temperamentum mutant. ~~simpliciter~~
plures consuetudine ^{nat. facult. ubi inq.} trahitur itaque nutrimentum non facit
ut in vasa trahatur. ~~com. lib. 1. Hipp. de hum. nat. lib. 2 de elementis~~
~~magis lapide ferrum~~

Aristoto etiam humores ^{Ex his salummodo primis modis} similibus familiaris
sunt proinde eorum et c. ^{ad domesticum esse potest}
inter similes refert.

Alij 10 alij 15 alij plures ^{Similiter modum secundum partes} similes reseruat
pauciores alij minus. ^{cum} illa attractio nutrimenti non sit promissa, qua
vid. Horst. Paracelsum ^{lis} in variatione et succisione corporis alterius fit
humorum et c. ^{fit} homogenera sive heterogenera natura succedere
solum.

Verum si quid sit niger ^{Sed} specifica et singularis, quia succum sibi con-
si loqui velimus nunc ^{venientem} trahunt, ergo magis tunc, quom quoy,
distinctionem esse confo ^{Galenus lib. 2. nat. facult. his} verbis confirmat:
matis. inter veras cor ^{trahitur} (ignit) nutrimentum non succisione conti-
poris nostri partes et ^{mi} ad id quod vacuatur, sed proinde ac à magis tunc
adulterinas sive impro ^{lapide} ferrum.

prie dicitur et inter ^{noctua} hinc palam fit vix a lias fauileles pro
partes similes proprie ^{ter} nutritionem et quod sint virtutum sensitiuum
diatas ratione affinitate ^{ac} peccatiarium fauileatum, vi minata potentia esse
et inter partes similes ^{Artes} illi tribui posse. Unde etiam videtur videtur
ad sensum ut tales ^{de} tueria valitudine lib. 1. c. 4. simularium notum
magis propria itaque ^{ita} tueri inq. similes et simplices omnes iudicant
in famula computat ^{qua} nullum faciunt officium proprium sed suis quali-
quando sint omni habito ^{patib} id eorum reddunt nutrimentum et partem
respectu ad figuram ^{multis} formam ad proprium nutrimentum exequendum, hinc

actionis principium teste Vahis lib. 2. contr. c. 2. Cuncti
 ut diff. 3. Similari parti concurrendum esse videtur
 verum non solum sed concurrente de eorū conformatione
 quae praestat commoditatem facultati sibi insita ad omnes
 actiones unde etiam tam varias figuras nos experiri
 sentit mercatus ita tamen ut una alteri non foret
 in utriusque aut in actione sua impediret. Sic ventriculus
 digesti frangit officio, publico et privato, hoc sibi ut
 reliqua partes proprias: illo universo corpori annulatur
 perando videlicet ex crudis illis alimentis ex morem
 et chylium nutritioni aptum, quod opus sane non
 modo et simplici temperamento praestatur sed a praestari
 in ventriculo ut organo ad huc manus praestantiter de
 strato, insita, cuius agentis causa substantiam quam
 diu ignoramus facultatem eam sive potentiam cum Pat.
 lib. 1. de nat. facult. agnoscimus. Cum itaq. hac ventri
 culi potestas et facultas limitata sit, micet aliquid proter
 tempora mentum ventriculo, cuius vi non sanguinem sed
 chylium conficiat, quō negato et turbato, etiam ipsa
 turbatur actio et chylicificatio

Natura partium similium prospecta facile, y in organ
 mica partes sint ~~quae sunt partes organicae~~
 Pars organica, quae sibi propriam hanc determinatam,
 universo vero corpori communem dicit actionem sive ex
 una sive ex pluribus partibus similibus sit composita.
 vel ut mercatus diffinit: Organum est pars, quae praestantem dicit actionem
 quam in se habet aliud membrum esse valeat qualem quomodo modum, naturam
 Ex hac definitione mox apparet, ~~quod~~ ^{quod} similes
 non aversi figurari, ita nec organici ~~non~~ ^{non} repugnare
 ex simplici aliqua parte constare, adeo ut hinc ab
 autoribus aliq. nando pars organica pro similari
 reponitur. Ita Galenus de nat. hom. lib. 2. c. 2.
 + Meth. med. c. 6. lib. 2. de elementis c. 1. et diff. morb.
 c. 3. venas, arterias, nervos etc. inter anteriores similes
 communeraty lib. de diff. morbor. c. 4. Contra illas inter
 prima nostra mota refert quia ~~omnes~~ ^{omnes} distinxerat lib. de mor.
 mump. c. 4. in similes ex quibus talis et ad sensum

Similari non
 merum de natura
 Simil. Si p.
 diu ferunt esse
 tiam partes
 ut materia simpli
 ex qua possunt
 omni hinc hoc
 animae augm.
 mum conformationem
 ad si carnis
 in propriis ut
 sunt i. os, carli
 lago, h. jamentum
 membrana, fibra
 caro, quae insit
 vel ut quidem statim
 quadriflex, m. in
 lisa, parvichyma
 glenda lisa et
 in normata
 et quomodo teste
 mercato p. in
 Similari repugnare
 figurari, quod p.
 cum corpore hinc
 finita, tamen
 ratione tempera
 mentis et essentia
 quia inter se disti
 gnant, ite simi
 litarum nomine
 dicuntur: Nam
 venae arteriae et
 licet ad sensum
 simplices dicantur
 tamen officium
 quod alteri parti
 bus praestant non
 est temperamentum
 sed figura effectus
 ut mox apparebit

insuper et hoc addendum
esse in talibus. ut venarum
et talium nunquam
figuras et conforma-
tiones suas mutare
at similes. ~~ita~~
mutant figuras sic
alia est figura ossis
femoris, alia crurii etc.
et tamen
ratione essentia or-
manet licet figura
alio utitur. partes ipsarum
has nunquam posse appor-
tari partes similes.
qua intra figuram
subsistere non possunt
adeo ut materia simili-
manente alius quoque
recipiant figuram. sic
in domo mensa ut talis
nunquam

Quoniam cum non sunt ~~simplices~~ actiones, quae vel simpli-
ter vel operosiore in nobilitate multitudine maxima
organorum occurrat differentia. ~~itaque~~ ^{tertia}
hinc exorta est ~~est~~ partium distinctio in partes
simplices ~~et~~ hinc uniformes et compositas hinc
multiformes, quas Gal. lib. 6. M.M. vel eam ab.
causam nata est. ~~in~~ instrumenta appellat quod
perfectum et magis proprie organicum dere possint
actionem. Haec differunt primo à similibus ratione
materiae, quia in his sunt prima elementa juxta Gal.
lib. 6. de pte. et lib. 1. de elem. vel compositi humores
juxta Avicennam. in illis vero haec ipsae partes similes
sunt, quia recte pro organorum ~~partibus~~ elementis habeantur.
Differunt ratione formae quia in similibus uti dictum
est temperamentum in his certa figura numerus et situs.
Differunt ratione actionum quia in similibus solam
naturalem et privatam in dissimilibus vero animalis
et publicam.

Differunt ratione modi operandi quatenus a solo ~~ab~~ ^{ab} ~~ab~~
elemento incipit, perficitur et à quolibet eius parte
proficere videtur: In organo autem partes in unam ~~actionem~~
actionem et eandem vel principaliter vel instrumen-
taliter etc. conspirant.

Deinde differunt multiformes ab organis, ^{simplicitate} quod ipsarum
essentia plenior requirit compositionem adeo ut non
sufficiat temperamentum, non magnitudo et figura sed
quoque certis partium simplicitatem numerus situs et compositio.

secundo quod multiformes in plures partes quae
inter se sunt dissimiles
separari possunt.

Hinc organicarum partium quatuor ordines à fortiori
constitui: In primo ordine sunt quaecumque ex similibus
partibus unius et simplicissimae operationis gratia sunt compositae
sicut sunt musculi, vena, arteria, nervus etc. ^{simpliciter}
Secundi ordinis sunt quae ex pluribus istarum rursus
componuntur, et jam totius instrumenti actioni quo-
dammodo differunt, ut digitus.

Tertij autem, quae actioni jam proximiores, illam
quodammodo ex eorum valent ut per se extrema manus
ac sic et secundum constanter.

vel ex parte obiecti vel organi vel actionis. Ex parte
obiecti requiritur perpetua diaphanitas, alias quod
perhibere non possunt: Unde palpebrae, quae continent
aerem oculi et glaucoma lacrimarum, quae conti-
nent oculi foveas abstergunt et ab antica tunica
oculi tunicam corneae pelluciditatem confer-
unt. ^{Ex parte organorum} Figura oculi nimirum constat et per-
petua, unde tunica crassior uniorum oculorum in
rotunditate sua defendit ac conficit. ab antica crystalli-
ni humor dorsum et ferior facie ab aeris temperie
diverso atque ut et cornea alterari potuisset unde ab
antica aquosus humor locatus est qui simul purior
radiorum refractiones. Corus collectus cum ex re-
finitate optica per crystallinum ~~est~~ cadat nervo
ne daretur inter retinam et crystallinum vacuum
vitreus humor ordinatus fuit, qui simul illam
coni collectionem faciat. propter raritatem et sic
autem crystallinum fovet. ~~Ita~~ vero in oculo
radiorum fiat resplendentia et colorum turbatio
nova tunica ab antica et opposita, atro colore tamen
praevalens, a postica vero quod est clarior se haurit
et pingant ex viridi albo (ut in obscura camera)
clara ornata conspiciuntur. Nervus opticus autem
prae se nimirum habet alias viget ille animalis, in oculo
hum diffundit, non potuisset. Et quia ex omni
gloria obiecta visibilia oculum ferunt hinc quo eo
promptus, etiam capite manente immoto, illa exi-
pro potest nimirum non solum sed etiam nervo moto,
nervus spiritus nimirum, ut in suo loco superius demonstratum
quoniam in unico hoc mundi negotio tam varia
requiritur structura et partium diversus usus,
sic et in ceteris.

Cum itaque, ~~in ceteris~~ in istis privatis organis partibus
quodam congruantur ob nobilitatem actionem, nobis
locos, quod in etiam in ipso corpore. tanquam organo
universali, in quo faciliores ista non minus conditi-
onibus. ~~sed~~ ^{quod} vitae confirmandae gratia magis
libetur quae

necessaria, illa quoque nobis huc requirunt organa.
 unde quartam, sine de sumptibus huius primis partium
 distinctionem, in partes principales et minores prin-
 cipales huc ministrantes, vel in affarias, ab absolute
 et necessarias secundum quod. ^{Hoc est fundamentum} quod in membris

membris. Ceterum apud Galenum in minimis partium
 distinctionem. Primum sunt partes quae ceteras regunt
 sed ab alijs non reguntur, hasque appellat principes
 simpliciter, quarum quatuor ut cerebrum, cor,
 iecur et testis, veterum cum notandum partem praeui-
 pem dici vel ratione conformationis individui vel
 ratione propagationis speciei. primi modo solum
 modo ~~haec partes~~ haec erunt partes principes sine quibus
 nec ultimum vigor naturalis nec vitalis nec anima
 his per corpus diffundi potest et hac ratione tres erunt
 partes principes. Hepar quod fuit in his naturalibus
 cor fuit in his vitalibus et cerebrum fuit in his ani-
 malibus fides et radix primaria esse videtur.

Secundo sunt partes quae regunt et reguntur ut ven-
 tricular, iecur, pulmo etc.

Tertio, quae nec regunt nec reguntur ad id ut tantum habeant
 immutari quodam facultatem sibi inservienti ut os caro
 ligamentum etc.

Quarto sunt quae reguntur et non regunt, quales sunt
 quae partibus ministrant et auxilium ut venae
 arteriae, nervi, vasa spermatica etc.

Harum partium diversarum naturas cum medicum
 ex parte nosse oportet iuvare ad tria capita utroque
 de partibus tractationem inducere conabimur. In primo
 partium simularum naturam pertrahemus. In secundo
 partium organicarum conformationes
 et structuram describimus et docuimus. In tertio
 partium multiformium historiam sectabimur.

Insuper experientia nos docet, illa loca, ad quae sa-
 per sunt deflectiones, tractu temporis magis debilita-
 ri, materiaeque pro qualitate subiecti in dies ob afflictum
 continuum evadere curiores de qua nos altera eru-
 diat, ~~per~~ quam primum e genere pustularum erumpit
 leucisima, presta vel aperta quotidie major caput incre-
 mentum, incalescit, pulsat, ferit, inflammatur: sicut cujus-
 modi humores falsi a natura ubi deponunt quoti die a-
 ciores ex permissione fecum vel reliquiarum partium
 fit et testatur fecit Vra. In. x. rubor oculi cum
 lacrymarum profluentium maximo fervore... Quod pra-
 hrea reliqua circumstantiae huius affectus delu-
 rant, dum forsae ab externo quodam errore vel in-
 diata vel in aliis coniscol in partibus inferiori-
 bus aliquid peregrini spiritus transmissum et ad par-
 tes membra nostras apprimere sensibiles depositum,
 quarum praecipua regio e caput, illud more hosti-
 li casum punctum invasit.
 Hoc cum natura sentiret id quod sibi molestum ex-
 pellere meditata fuit, vitilem expulsiuam, con-
 ligavit, quae et auxilium sanguinem arterialem accessit
quo fordes intra musculorum actendarum membranas
recondita cluerent, hinc factum quod forsae una

cum sanguine affluente illud tunc suvipereatur, reiterato
vero novo affluxu sanguinis virtute circulatorie illud
ipsum, quod sanguini permixtum, retulit. Et quia partes
spiraticae cum arteriis ex proxima lucta
sterum aliquid expiramenti decubuit, usque dum iterum
ablutum exciteretur sanguine tandem magis magni
inquinato et a parte illa qualitate ejusmodi lacerati
uni apta, acquisita, saepius antea dolor recurrebat,
cum vero sanguinis nuper tactis impunitatibus nondum
lancebat, ratibus vi expellendo hanc fortiori intervallo
majora in accessu, minora in progressu, ob rationes jam
allatas, fere sunt.

1 - Recedente denique aurium luctu cum sibilu, confirmatur hanc
ridior majorem tantam de depravationem sanguinis simul
ac conjecturam sana non levem, nimias purgationes, qui-
bus principio materia aquosa fuerit surrepta, exaspe-
ri ac viscida relicta, quae facile subinde acrior fieri potuit
it, quod magna docet, humiditate nimia privata, cuius

2 - vis tunc intendit, et sic aucta et quantitate et qualitate
materia in loco affecto diutius contineri non potuit, quin sibilu
de auditu argana lacesseret, minaretur, transpositio nem
3 - humorum, quam meta sine dicunt, qui nec multo post in secun-
4 - ta, sum in anulo majori punctura acutissima

sentiebant, quia tractu temporis nervorum atq. musculorum
 membra nitidum convulsimur pro qualitate materiae peccantis
 causantur, pro ut acrior factu, vel tenui mi elavini inu-
 lita. Quod ipsum confirmat, diutius quod duraverint.
 Pater enim spermatione solidioris sunt substantiae nec ut
 vena vel arteria manifestas possident, cavitates, hinc
 materia acstius ij cum subtilissima visciditate impacta
 tanta celeritate, ac in carnis musculorum substantia, dispo-
 li non potuit. Ideoq. dolor duravit diutius, convulsionemq. ab
 continuu affluxum majores insecutae. Et licet circa mense
 fluxum remiserint, nihil miri forsan natura crebrioribus
 venesectionibus purgationibus scanticationibus, minusq. appo-
 te preparatis medicamentis adeo debilitata, ut aere
 prope, confecta, tantum sibi de balsamo vitali deperdatum
 bacteum fuisse aliquando lueret, ab opereq. ex pulsi-
 nis perficiendo desisteret. Defessa enim laboribus
 luduq. attenuata, hostem persequi vires attrita ad
 tempus derelabant. Credete est adeo insanire in
 corpora humana, nec modum scire in rebus cor-
 scientia plenis, illorumq. anima vegetabilis domi-
 cilium devastare. Obijciunt equidem naturam
 sat ehi id damnum posse reparare. Verum respon-
 deant phidic rationibus ex ipso naturae rerum
 gremio petitis, an etiam spiritum Organicum

vitalē, quī substantia lūmīnosa ac subtilis,
nullū compar in tota rerū natura habens,
possit instaurari.

Quī enim fit, quōd sepe homines in optima etate
constitutōs, artubusq; sat robustis praeditos,
videmus tremere, facultatesq; animae utam superio-
res, quā inferiores titubare, ac jam jam exitū
moliri, cum tamen nemo contradicit, si corp⁹
consideretur, satis superiq; pabuli pro novis spiritib⁹
conficiendis affuisse. Verū si Psalmista
regio fidem addibere placet, Spiritus ut verū
syndesmiū corp⁹ ac animae a quē ac corp⁹
p⁹s min⁹ attēgi potest. Dū sic infit ps.
143 in adiutorium meum Deus mi intende,
festina, Spiritus enim meus atteritur.

Qui intelligit quidnam sit nobilissima illa
substantia Spiritus, nri vitalis, pariterq; unde
sibi procurēt incrementū, nunquam illud vel
aerib⁹, vel diabolicis compositis vitrioliis
auret.

Præterea nostras rationes adductas stabilit
octupla venasectio, totidem tripla scarifica-
tio, quā hinc profecerint experientia testis,

Illustriss^{us} D^{ns} Confiliarius progressu temporis,
 quod Deus avertat, suo mai^{or} sentiet cū bal-
 samo naturāli attrito, ipsa compages sensim
 deliscere incipiet. Nisi id quantum restet,
 optime quā potes, conservetur, et scribisq^{ue}
 excrementis liberetur, salia alūminosa
 sanguini permixta, idem et acida, putrida
 caustica edulescent, visciditates diligent^{er},
 atq^{ue} sic ad antequā tūperim, quantum
 possibile, reducat^{ur} corp^{us}.

Magnam hactenus factam roboris naturālis
 imminutionem intueat, quod Illūstr^{iss} D^{ns} Confiliarius
 iste affectus, jam in suspicionem venit
 descorbūti, Eūdem quāsi illud aliud, nisi sepra-
 rata substantia nostra aërea inquinatio,
 ex oleo combustili, piceo, nigro, humy^{re},
 salis caustico corrosivo participante de nat^{ura}
 virioliā & alūminosa, qui unice
 vel ab externis mismatib^{us}, vel imminuta
 virtute vitali aërea dulci ac pura, qua
 sanguinem balsamifare debebat, ab eōq^{ue}
 impuritates ab errore remixtas
 separare. Quamdiū enim, ut diximus, virtus

nostra expultrice bene constituta, optimè nobiscum
cum agitur, quamprimum verò languor eam ingruit,
sordes illico divescere ac putrescere incipiunt,
penitesq; tandem ab eorum expulsionis desiderio,
quam propediem omnium membrorum sequitur dyscrasia.
Nocturnos quid concernit dolores, videtur per
somnia in cerebro accumulari humores crassos,
viscidos atq; acris, qui interdum vel per os
vel per nares dissipantur, per rejectionem ma-
teria viscida: Et quia hinc materiam præ-
bent incrementi, malo inveterato, partes sub-
jecta eorum acrimonia vellicantur, dum illa
inter peristhia ex materia dicta solvente con-
tinuum vel per congestionem vel attractionem
ibi continetur.

Consideratis remedijs pro re nata adhibitis
fere malo huic magis obfuisse, quam pro-
fuisse constet: Cum materialia ut vulgo
preparantur, ne una quidem eorum in nar-
tura preparatio scopum præfixitum attingat,
sed de rebus omnibus, quamvis à Summis, ut
audire audent, Philosophis preparantur, semper
qualitates alimmosas adstringentes subdiles

redolent, si vero in forma pulverulenta exhibent,
 feces feibg addunt, nisi forsaa ipso feibg
 terris aliquid in corpore humano dissolventis
 advolet, hinc alio modo multo plus aufgohrgrdener,
 Ideoq. i hoc modo preparata, pigra remedia
 habere, nihil praeterea agere, nisi fomitem
 porrigere aptum, unde natura majorem prout
 Aciuitatem sibi ipsi fabricet. Quorū area-
 nas preparationes tandem si pertudiamus,
 nisi vitriolum, metallorū gr. urinam &
 Mercuri foetidum &, ad manus haberent, ni esset,
 quo miserum suum martem crudeliter torquerent,
 visceraq. ejus adurerent. Dulcedinis martir
 omnis clamitant, quā, si accuratig examina-
 rantur, nil nisi hoculos cadaverū putridorū
 splendidos mentiuntur, gustūq. ad omnes unum
 gustū sunt aspringentis. Hiscine jam eduliora
 bimus sanguinem, haccine adaequalia remedia.
 Verū mirū non est partibz essentialibz
 medicaminū defraudari, cū hodie verū ne-
 gligentes speciosa nomina veneremur.
 Cum Tartaro fore ad Tartacū protrudimur,
 Cet si summa deniq. exinde preparantur
 medicamenta, nihil agrotis, excepto spiritu
 vini pauculo sale multis feibg adhuc involuto

ex sale qui extracto, propinamus: Si vero
radicalem internae substantiae depurationem
inquirimus, omnes tacent, plerique gloriosi actione
humeros attollentes obmutescuntur; Sanioris
itaque nomen promeruisse illi, qui bene perspexerunt,
subesse quandam acrimoniam vellicantem
genus spermatis cum dum per emulsiones atque
decosta sanguinis acrimoniam aethem contrahi
possit inducere. Verum cum emulsiones plurimum
lentoris pinguedinisque mucida contrahunt,
quod delectat illorum corruptio, vel
eorum, quae separandi potestatem habent ad-
mixtio, si paulo diutius aequiescunt:
Assimile igitur ratione causa convenire videntur,
quamvis remedium alias probeant ad-
aquatum, quibus salia corrosiva apte mi-
sui possunt. Quia vero sanguinem arte-
rialem magis viscidum ac lentum reddunt,
qui tanquam manu proxima spiritus anima-
lis visciditate jam furgens nervos influit
eoque magis inquinat, morbumque augeat.
Quod denique vere instante malum hoc ma-
jorem exerat ferociam, non est quod mirumur,

cum ipsa natura majoris mundi, quicquid hyeme
 praterlatum psā, intra sese condiderit,
 expellere nitatur, pari ratione et spū
 tū minoris mundi contra hostes ex hybernīs
 expellendos, denuo insurgit.

Cognitis itaq; rerum causis prout fiunt ab ipsa
 natura, non ex compendijs medicis deprompta,
 proximum erit ad prognosin accedere et se
 culo inquirere, quidnam spei reliquum in hoc
 doloroso affectu vel corrigendo vel auferendo.

Convulsiones cum sint morbi facti, non vi
dentur posse admittere curationem cum sunt
 antiquae, quod exinde elucet, nullum sacrum
 hūc malum excogitari potuisse, in arce pra
 sidium, quo non Illustris Dominus Consiliarius
 fuerit usus. Difficultatem augebat spiritus reme
 dijs exasperatis vitalis nimia facta immi
 nutio, materia peccantis, reme

dijs exasperatis, errorum externorum commissio,
 quae a principio levissimis rebus adhibitis fieri
 potuisset ad pristinum statum reductis, si itaq;
 possibile, quantum de spiritu vitali deprada
 tum restituere, magnam de celeri restitutione spem

Fet omnia fca remedia
tentata fuerint sine per
vamento.

alerem probatis adhibitis juxta remedia.
Hac quamvis morbum fere inextinguibilem in
dicent, non tamen desperandum prorsus, quin
Saltem morbus mitigetur, si superare non possit,
et vita minori cum molestia producaturs
quantum fieri potest.

Cum vero morbi ipsi duplici remedium genen
re curari possint, aut Universalibus aut po
lybrestis, quae radices tollunt, aut particulari
bus et topicis ad partes affectas. Universalia
primum locum occupant, quae sine particulari
bus aliquando sufficiunt ab illis igitur mi
tium capiendu dicimus, quod cum sint tripli
cis generis diata chirurgica pharmacia ex
his inter alia maxime diata convenire
videtur. Tunc quia omnia remedia validis
sima vulgo notu multoties tentata, tum
quia virtus ratio securior ad pertinacissimos
morbos solvendo, ipso attestante nostro Gale
no & alio. vid. rat. c. 1. praestat inquit sola
virtus ratio sine medicamentis per sanare.

Nam attestatur et ratio & experientia, cor-
pora omnia in quibus humores acres visci-
denti ac tenaces abundant, illis ejusmodi
cleorum usus qui contraria sunt quali-
tatis opprime convenit de quibus ideo
cum visum fuerit plura proxima.

Cum vero nec ad hunc exquisitam virtus
rationem affectum uere inducat ad indi-
cationes curativas, ut brevis ^{ve} smi desum-
endum, ex ipsis causis desumendas.

Summa

1. Sanguinis pars aërea a partibus hetero-
geneis viscidis salsis & aluminosis por-
ticiis separanda purificanda educenda.
2. Syndesmiū salium deserpundum
3. Feus separata blande educenda
4. Symptoma urgens quantum possibile mitigandum.
5. Pars affecta specificis corroboranda.

Tantum

Quantum temporis intercedere nimis angusta in-
genioque mei tenuitate fessinate calamo in medio
agrorum turbulentis in epigulis hanc pagellam in
gratiam Illustri & Excellent. Consiliarij, intimi amorum
et benevolentiam conspiciere volui ac valui officiola mea
habuisse semper commendans.

De viis. In P.M.

61

Et spem oedius succedit in auras Phaebo
Artemis: Deo cui ad illa die
sic Salus huc nigra ducit cum lumina terra
Lumina cum terra videtur, occubuit
Idem.

Immo dignitatem quam te sumo habere censes
Cuius superest Patrie Gallia reddere more.

Epigr.

Roma potius arvis natibusque subegit orbem

Atque ipsam fuit orbis et veris erat.

Et statui calidum, Indam proferre Olympi.

Pontificum Venerum Calligusa abbas.

At pia posteritas insis ne cadat iustis

Carthago Persici iudicis ad una gradu.

Aliud.

Qui bonis est alios iudicat et bonos
malis malos.

Sic bonus iudex pro bonis malis iudicat
Sic malus iudex pro malis bonis iudicat.

De primis de Contis

Et huius qui natus est in P. Asia et bonis

Et huius qui natus est in P. Asia et bonis

L'An 15 et 69.

fama per les tyrans et la Mass.

Et huius qui natus est in P. Asia et bonis

Ar. vulpinus Group. white cups for

Postg. Ind.

No

A

32 / 15. R.

Prastantis Dr. Georgius Hostius
Doll von 26. May bis 25. August 1661.

Vor Kopf	— — — —	19. R	4 R
Extraordg	— — — —	13	11.

32 15.

Nicolaus Rottmann

Mit Dank bezufl.
Den 15. Nov. 1661

Conradus marchio Cuno comes in
 Africa princeps Gussipach &
 in Africa comes plingon
 in Africa

Hansrich die
 Baiaun, marchio
 in Bonagan
 Aulach, fustas & p
 die Sacarin

Hansrich die C.

Hansrich
 die C.

Otto palatin C.

Lindau C.

Otto die C.

Hansrich die C.

II.

Hansrich die C. Otto palatin
 in Africa & Baiaun in Schind
 & Bonagan & Aulach
 & Sacarin
 & Aulach & Bonagan
 & Sacarin

Lindau die C. Otto die Baiaun
 die Baiaun die Baiaun
 die Baiaun die Baiaun
 die Baiaun die Baiaun
 die Baiaun die Baiaun
 die Baiaun die Baiaun

Hansrich die C.

Lindau die C.

Otto die C.

Napfhaus
 palatin in Schind

Otto marchio
 Aulach &
 comes Baiaun
 Ruzgangis

Hansrich
 palatin &
 Aulach &
 comes Baiaun

Johann comes
 Aulach

Lindau die C.
 palatin in
 die Baiaun
 Machbildis
 filia Rodolphi
 regis v. C.

63
I. D. Horstij Speciminis πολυπλωτος/σφωβας
Primi Dissertatio Prima.

Honain Abu Ali Ben-Sina l. 1. f. 3. d. 2. c. 7.

وقد قال احياب الجارب

Experimentorum Praefati dixerunt iam Et

Lae cum aectoris aut piscibus, raphanis et carnibus volatiliu
edi non posse citra sanitatis noxam, innuit his et sequentibus
rebus Avicenna, secundum Arabicam editionem dictus Ben-Sina;
idq probat testimonio ac experientia Medicum Indorum et
aliorum; quod scilicet ex dicta diata moderata oriatur morbi
permanens, ut est Lepa. ~~Medici~~ Medici dicuntur ipsi **احياب**
[radix **جارب** dare, praeferre, propinquum esse] **احياب**
[radix **قنن** probavit] ab altero Medicinae fulcro sic denomi
nati. Ratione enim et Experientia Medicinam tanquam binis
pedibus uti notorium est. Nec tamen experientia sola perfectum
facit Medicum: nec sola ratio. Rationi addenda Experientia:
Experientiae ratio. Ipse Ebn-Sina Auctor noster Medicus fuit
mi scilicet praestantissimus. Natus Anno Christi millesimo,
centesimo, quadregesimo quinto in urbe Comagena Edessa ex
Patre Nobili Hali, et Matre Cittara, Persici, Satrapae
filia; ut scilicet Alexander. Ludovicus vero Nonius ^{Hispanus} forte pelleret
esse suae contemporeum, quod ibi vixit Avicenna ^{hic} ~~condubensis~~.
At Ben-Casem diligentissimus Avicennae monstrat natum
in Bichem pago anno ab Haegro 320. cui etiam adscripu
latur Maromita doctissimi Gabr. Somita, ac Iohannes
Hesromita pag. 17. Natus enim traditus fuit Praeceptor Natalino
acutissimo Philosopho, postea crescentibus annis missus Alexandriam
ad Razem ubi tantos progressus fecit in Arte Medica ut Praeceptor
superior, Condubam inquit ad Aegyptum; huc relicto item Alexandria
delatus Hippocratem, Galenum, Holmaum et ceteros graecos
Auctores ruminauit. Postquam q tempus aliquod Alexandria
sic doctrinam firmasset ac totam Aegyptum perstrisset
saluti eius gubernationem et conscripsit Medici artis systema
plurimq alia scripta. Hippocratem et Galenum sanctum habuit.

1145.

[Ego anno Emanuel
Constantinop. exercitus
Christianorum contra
Arabes cunctos malis
fatigavit miridis teste
Drochoten Arab. descript
pag. 241.]

I. D. Hartij Speciminis πολυβλωφροβίος
 —————
 hor piter et India inedijs de

F
 Quodcumque genus nasuti Eben
 sine gloria fuit offendentes
 dicant, tot scripta ab Axiom
 non esse composita, sed ab
 alio Medico praeclearo, cui
 famulabatur, digesta esse
 nos non evimq. Dicant
 Axiomam ^{sub} ~~gl~~ ^{gl} ~~gl~~ ^{gl} ~~gl~~
 & finaliter cu a feratij
 medici esset hoc & pado
 omnia secuta clam sam
 puit. Sed desunt huius
 rei fundamenta.

Hippocratem, inquam, Antesignanum nostrum, cui vite sancti
 Graeci tumuli honorificentissima his verbis posuere.

Θεόβατος ἐπιπορφύρεος χυός γενός, ἐνθάδε κέλει,
 Γεῖβος ἀπὸ γῆς ἀθάνατος, γένηται
 Πλεῖστα ῥόγια νόσων σῆλας ὀπλοῦς ὑψίστης,
 Δόξαν ἔλκερ πολλὴν, ἔλκερ, ἀλλὰ βέλτερον.

Et Galenum, operum doctorem & Interpretem
 ipse Eben-sina se gloriatur. Huic Eben-sina debemus
 fructum curationem, sacchari cocturam ex canis,
 usum cassia fistularis, Abeubarbari, Tamarindorum
 Myrabolanorum, ^{molli, sicut dicitur} et alia ^{libro 1. fen. 3. doct. 2. cap. 7. lactis abutur}
 alia libro 1. fen. 3. doct. 2. cap. 7. lactis abutur
 in propositis et sequentibus verbis edocet, qui ipsa

hac vice perquisitionibus considerabimus. Et iam dixerunt
 (nisi.) Graefi Experimentorum de incolis Indiae, et
 praeter hos (sui. alij) quod non oporteat (fieri sit)
 ut comedatur lac cum acetosis &c. (Vulgati interpre-
 tes volunt hoc dixisse Experimentatores Indos.
 textus ponit **F** **radix** **intravit** **dijs**
 [hinc gladius dicitur **dijs**] utpote in qua regione
 summo honore Artifices affecti, praesertim Medici et in
 genere Brachmani. Artifices enim ^{ibi} non solum ^{soli} in unes
 sunt a tributo, sed et frumentum e regia accipiunt.
 Ipsa India, regio alias ^{et} amena satis tum ob situm,
 caeli temperiem, soli fertilitatem, Animalium varietatem,
 urbes, tum ob lacus et flumina praesertim Gangem
 Nilu affinem et ferè parem. Experimenta
 ergo Indorum ^{praesertim} & aliorum et Medicorum Eben-sina
 noster lac cum acetosis comedendum negat.

F
 Experimentator ^{res}
 de

أنه لا ينبغي أن يودل اللبن
lac comedatur ut oporteat non quod

مع الحبوب
Acetosis Cum

Lac enim cum acetosis non posse edi. citra sanitatis
noxam et rustici norunt, qui per transcennam saltem
norunt modum casei parandi. ut n. auditate extra
stomachum lac coagulatur et in massam transit crassam;
sic in ventriculo quoque concrevere ipsum necesse est.
Ipsam lac alias à Galeno non in uno in loco comedatur,
esse scil. lac alimentum optimum fami et siti
opponendum; nisi tamen ventriculus adsit robustus
lactis esum frequentiore comendare non autem
praesentim cum acetosis et alijs cibis putrefactioni
proximioribus. Ut ut enim ventriculus sit robustus
morbos tamen auclerabis nisi ei diatam. minus
naturae convenientem. Varia enim et contraria
simul prodesse non possunt; horumq. iniquitate dicit
ventriculus ori

أنصُرِّي وَأَنْصُرَكِي

Duplici constat parte Lac tenethi et pinguedinis cyprae altera.
altera aërea & pinguisima. Haec supponit Butyrum
cibum optimum et saluberrimum. Ille Caseum multorum hostem
infectissimum. Butyri preparatio inquitur in salis Presub. 30.
Esaia 7. et alibi. At si stinuos costulas neationem fuit.
Butyri Dioscorides l. 2. c. 66. Galenus l. 10. de simp. med.
faul. c. 10. Plinius l. 20. c. 9. Hippocrates l. 9. de morbis
Dioscorides qdem butyri ex lacte orillo et caprino preparati.
Galenus et Plinius ex bubulo. Hippocrates ex equo confecti.

J. D. Horst Speciminis اسماء
مع اللبن
 hac quoniam lacte cum pisces non et

Caseus autem a ceteris primo manibus premi solebat
 post ponderibus ut serum sic separari posset, Columella l. 7.
 de re rustica c. 6. Platonij in Augusto. Varro l. 4. de
 ling. latin. Mons etiam fuit ceteris Nomae colorandi
 siccandiq; casei gratia fumum aut ex calinis aut ex
 malignis viridibusq; lignis facere. Plinij l. 11. c. 2.
 hinc spectat Marialis disp. 12. in Xenijis

Non quicunque forum, nec fumum casei omacem
 sed Velutensem q; bibit, ille sapit.

De acutis nota vel substantia hic lacteam aceto
 preparatam vel in genere omnia acida posse intelligi:
 Et lactea quidem quae claudere solebat coenas reserpi
 non esse cum lacte comedendas qui dixerint, ceteris
 is وَرَبِّيَ الْإِنْدَاءُ cum lactea facile putrescat ipsa
 lac coagulet et coagulata putredini subiciat.

De piscibus addendum lac utpote pisces natura
 alimentum humidum pituitosum adeoq; regunt
 vinum potius quam lac aliunde potum q; sua
 virtute ~~lactis~~ putredinem piscium auferat.

Exatiles ex piscibus comedantur mites omnes,
 utpote quorum caro aliquantum crassior & ficior
 meliorem victum suppeditat, quibus Antioch usq;
 octogenarij Gal. T. 8. c. 4. l. 5. Quomodo

seu Lepra Latij morbi ex usu lactis in acutis
 et piscib; adhibiti oriatur sequentib; docendum.

De Lepra autem Perus noster اسماء
 multa ex singularia tradit. Secundum Arabes
 Lepra est pedum morbus ubi canes vere cum in te
 mesentis pedum apparent. Graecis

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ

Ἰππύματος ε'. αφορισμός 35.

Γάλα δίδωται κεφαλαίῳ ἐνδοῖ, κακὸν δὲ καὶ πυρετάνεον καὶ ὀδὸν
ὑποχόνδρια μετ' ὕδατος διαβροβρίζοντα, καὶ ὀδὸν διψώδεα. κακὸν δὲ καὶ
ὀδὸν χολώδεα αἰ διαχωρήσει, καὶ ἐν ὀδὸν ὀξείῳ πυρετάνεον, ἔσθι, καὶ
ὀδὸν ἄμαλос πολλὸν διαχωρήσει γάλα. ἀρτίως δὲ ὀδὸν φθινώδεα, μὴ
λίγω πολλὴν πυρετάνεον δίδωται γάλα, καὶ ἐν πυρετάνεον μακρότερον καὶ
βλαχρῶν, μηδενὶ ὥστε προσερχόμενον, ἐν πλείοντι παρὶςτος, παρὶς ὅσον δὲ
ἐκτεταχόσθι.

*ut hodie pueri virgines sordida amatores habent ex nimis modestis, carnis nullis
necque et cinapomom tectellatum uolito, omnibus his aut vel argenti bracteae
obductis. 138.*

Ἰππύματος β'. αφορ. λή.

Ὀδὸν κερὶ χεῖρον καὶ πόνα καὶ διλιόν, ἄδιον δὲ, ὥν βελλιόνων
μὲν, ἀνδιστρων δὲ, μάλλον ἀφελιόν.

Ἰππύματος γ'. αφορ. κα.

λιμοὶ δωρεζὺν λύει.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛ.

Faleri Bonavent. pag. 488 de Ortu huius mundi
Conceptionem non fieri in momento, sed semel
in cultum ceteri potest, Hippocratis putat
in apboris. et et lib de natur pueri.
Quia profecto veritas, ut per clarissima tangit mea
cessum de ea testimonium divini Elegij
auctoritate significat comprobatur, cum. 1. Reg. 3
habeamus, Annam ex Utero suo non ex
momento, quo natus adit, sed post diem
circulae Samuelis conceptis, si enim illa
scripta legimus. Exprobat autem Utero Anna
appropinquat. quod loco omnino constricti, ac iudicio
veritatis coacti fateri compellimur, diem circulo
quodam quasi periodo conceptionem fieri et iudicari.
nam et postea post habitam conjunctionis Anna cum
Utero mentionem, additur, post diem circulum factam
esse conceptionem: videlicet ut prima ipso et penultima
periodo designaretur, nimirum explicationis Dies: glay
materis, ac post quorum circulum conceptio efficitur.
Non me tamen praeterit, quia LXX Interpret
versionem alium sentit horum verborum exprimere,
cum habeat quicquam exemplar

Cum duo Themata ab Amplissima Facultate Medica mihi ad resolvendum sint proposita, unum de Nervis Theoreticum alterum v. Practicum de Pleuritide ab illo initium faciam. Est a. tractatio de Nervis admodum difficilis: ut tanto faciliorem mihi datum iri veniam sperem. Sicuti in tanta autorum discrepantia rem ac non tetigero.

Nervi acceptio apud Medicos multiplex invenitur: statuitq Gal. l. i. de motu musculorum, tria Nervorum genera, aliosq ex omnibus prodire vult, alios ex musculis, aliosq deniq e cerebro et spinali medulla derivat. Galenum sequi secuti alii quoq autores, vincula seu ligamenta quae ex omnibus oriuntur, et tendines quae a musculis proveniunt, Nervis censuerunt.

Præsens v. negotium requirit ut Nervi propriè sic dicti naturam inquiramus, id quod commodius fieri vix potest, quam si ipsam definitis onem adduceamus.

Talem a. mihi suppeditavit Bartholinus: Nervus sept organum commune, oblongum, et teres, pro facultate

custate animali vectore. 2° animali
in partes deducenda. Hac de
scriptio ab usu potissimum nervorum
desumpta est, natura indolem magis
intuitus videtur Willis. quando Ner-
vos definit corpora Calva, teretia et
rotunda etc.

Utrobique juxta causarum quatuor
genera institui potest examen ut clari-
or reddatur descriptio.

Ab efficiente ut incipiam vim ner-
visicam. plerique autores agnoscunt, quā
cognitio scum ad scopum Medicum
parum faciat, dimitto.

Circa materiam movet Hipp: et
cum Cec Bartholinus esse seminis par-
tem glutinosam et frigidam, calefactam
non tamen perussam. Gal. a. est maa
alba et crassa et lenta. Ortum nem-
pe ex communi generationis principio
cum aliis partibus ducunt explicante
Schenkelo. Dispensationis d. origo duc-
citur ex medulla oblongata cerebri
quorum alii ex illa, dum adhuc intra
cerebrum radices agit, et in basi cal-
varia haeret; alii dum calvaria exis-
dit, et in spinam dorsii propagatur
emergunt, quem ortum humi eorum
licet indageverint Antiqui eundem
tamen

tamen haut distincte cognoverunt. Sa-
terum hoc quoque circa nervorum ortum
taceri non debet, omnes sc: conjugatos,
nullum v. a pso vel sine iugo esse nisi
forte ultimum, qui a medulla dorsi in
fine coccygis nascitur.

In quo vero formalis ratio nervi
consistat, tum liquebit, si distinctio obser-
vetur, nimirum nervum vel ut pars simi-
laris vel ut dissimilariis est consideran-
dum. In nostra definitione potissimum
organisatio delineata attenditur, ibi
tandem etiam exprimitur causa fis-
nalis: usum includens qui præcipue
est: ut non quidem facultates ipsas,
sed spiritus animales ad partes de-
stinatas devehant ad sensum motumque
perficiendum.

Hinc siti ac dispersi sunt per
universum corporis ambitum, modo
viscerum, carne vestiti, modo muscu-
lis insinuantur, modo per spacia mus-
culorum inania, et subcutanea incedunt;
connectuntur a partibus vicinis, miro
artificio; tum à quibus oriuntur, tum
à quibus in transitu culciuntur, tum
quibus inseruntur. Ingressio semper fit
in caput; ingrediuntur v. organa anis-
malia, seu sensibus dicata, v. g. oculos
aures etc. inseruntur etiam in vitalia

ut

ut cor etc. naturalia organa ul ventri-
culum. ~~in~~ in musculorum carne dividun-
tur in fibras non ceu stamina, sed vel-
uti capdex herba in plures ramos. Præ-
ter ipsos nervos, has quoq fibras mem-
branis carni musculorū parenchymatis
aliisq partibus sparsim intertextas
ac in tendinibz unitas motus et sen-
sus organa esse vult Willis. in Anat.
cerebri p. 147. Quia imò faculta-
tum istarum actus fibras principa-
lius atq immediatius quam nervos
exsequi, illasq musculum aliasq par-
tes motivas contrahendo, motum ipsū
efficere. Nervos a. motus istius ob-
undi duntaxat institutum ab cerebro
deferre censet.

Inter alia de nervis controversis
tur, num cavi sint, nec ne? Nervos
non ita solidos et duros esse ut putat
Argenterius, sed undiquaq porosos
et permeabiles scribit Lolfincius,
Lindenius a. omnes nervos cavi esse
idco vult quia Optici cavi sunt, quā con-
sequentia cum mihi non ardeat ma-
lo cum Schenckio statuere proprie
cavos non esse sed porosos sic facili-
us veniam impettravero apud Willisio
qui

qui nullam plane nervis adne cavida-
tem ex microscopii applicatione
constare et affirmari aliserit.

Numerum deniq. quod attinet
Vulgo triginta septem paria status
untur de quibus Bartholinus et
alii.

Divisio siue distinctio nervos
propter varios eorum respectus, multis
plex. adhiberi solet: nempe quod sint
molles aut duri; in origine ingula-
res aut numerosi, quod sensui tantum
aut motui vel simul utriq. facultati
inserviant. Coeterum. Vulgo distin-
guuntur quod nervi alii intra crani-
um oriundi e medulla oblongata pro-
cedunt; aliiq. e vertebrarum internodiis
exeuntes, a medulla spinali derivan-
tur.

Et haec pro instituti ratione
sufficient, cum aliis de nervis in spes-
cie quoq. dicturo, tempus examini
destinatum vix satis foret.

Alteru

Alterum Thema Practicum de
Pleuritide.

Hic affectus à parte affecta nomen
accipit non quidem à costis sed membra-
nâ subtensa, quâ pleura dicitur parte
thoracis continente propria uel et la-
teribus: unde non costalis sed latera-
lis morbus dicitur.

77

Exercitatio Chimica Tertia

I. Iustus ac debitis passibus emersi sumus
pro instituti nostri ratione Vegetabilia et
Animalia sequatur mineralia ac primo
quidem. 300:6

II. Ex q̄.ij fecimus Aquam et oleum quoddam
totiusse dictum spagis dictum, res autem chymia
fieri inservientes. Magnam sic adhibemus operat
Diligentiam et solentiam, nisi enim quis notet regulam
solum alius satis didicim 300:6
oleum p̄det hic ac operam. Aquam vero illam in manū arde deponit
III. In solida forma dedit nobis nec Salis nec Sylicis
sobolem sobolitam et precipitatan, 300:6
quā dāc fontes excompensat cometas
ac omne esse terrestres, hinc obtineamus
ope Chimia beneficentissimae matris hīc
itaque a 300:6 Mercurium
illum Vitae, Polioctium illud Minerale
remedia 300:6 et optima, quibus et
in proprio corpore 300:6 usum.

IV. Non sum nequias quam mali aadiat vulgo
Mercurij Vitae et ipsū etiam Polioctium minerale. Subiung
magnum tū morbum verq̄ periculosos

Illum quidem Mortis mercenem
dicunt, plerumq mortuum et vitam simul
extirpare, nec unquam tuto opus suum
purificare, sed post se labem in visceribus
relinquere ad quam evadendam nulla
spongia sufficiat. Hæc non minus
fidant dum putant latere ibi vim
emeticam Antimonidlem et reneratam

V. Veram calumniam hæc ex ignorantia
artis chimice habent scaturiginem nec
non quorundam rectorum avaricia
his alijs re chimicis medicamentis, qz in op
qui præpostera operatione ~~hæc~~ ^{hæc} ~~simili~~
utuntur. Mercurij vita elementer
patiat suceptum mung, et recta cum
ratione exhibit^{omni} culpa vacat, fructu
abundat. Non autem qualibet
quavis chimico artificio pmutata
bona sunt ac saluberrima. Ignorantia
vero et abusus non distabere possunt
quicquam laudis Arti eiqz medicamentis
debiti ac legitimo modo præparatis.
Polovaticis etiam cum Antimonij virtutibus
nulla ^{provisio} affinitas ~~est~~.

†
recto pph

VI. Obiter hic non possum non notare errorem
 Deum animum ^{Chymicorum} aggerant quorundam qui publici
 profitemur ^{Mercurii} ~~Septem~~ ^{Mercurii} ~~Clasmas~~ continere mercurium
^{quem in} ~~virum hunc se separare à Phlegmæ metallis~~
 ex Mercurio et Sulphure ea omni his constare
 horum Mercurium separatum possibilem esse
 publici profiteri audent. Merce fuit nega,
 merce impossibilis. Sine enim multo mercurio
 ali nunquam quisquam Mercurium ducet ex metallo. Hic rem
 Hoc si novissent Hagelij et Perung facile Mercurium
 videtur fuisset Rapsaël Eglon olim in hac
 Academia Theologiae Calvinianæ Professor
 strenuus alius Chymia cultor. Unico ichu
 Egloni negotes iugulat Paucas noster
 pag. 67. ut mirer tota adhuc aggras
 quoddam ducit et populo imponere
 ut publici vendant Mercurium huius aliusve
 metalli purum putum, fimentum et
 otiosorum Hypochondriacorum somnium. qui anno
 VII. ^{١٦١٦} Secundo loco ad mang ~~peroxis~~
 sumptum, ex quo provocamus Spiritum,
 Oleum, floris et Balsamum. MDCXVI

1. *Urtica dioica* L.
 2. *Urtica dioica* L.
 3. *Urtica dioica* L.
 4. *Urtica dioica* L.
 5. *Urtica dioica* L.
 6. *Urtica dioica* L.
 7. *Urtica dioica* L.
 8. *Urtica dioica* L.
 9. *Urtica dioica* L.
 10. *Urtica dioica* L.

These impressions are common in the
paleozoic part of the rock. They are
found in the same position as the
impression of the leaf of a plant.

The first of these is the
 fact that the
 system of
 the first of these is the
 fact that the
 system of

The above is a list of the
 names of the persons who
 have been appointed to
 the various offices of the
 Board of Directors of the
 Bank of the City of New
 York, for the year ending
 on the 31st day of December
 1880.

11. تبييض

III

31
Magnificentissime Domine Rector Illustrissime Domine
mine Comes Domine Clementissime Magnifice Domine
Profecto Perilluosissime Domine Barones Domini grati-
ssimi Viri admodum Reverendi Nobilissimi Experientis-
simi Excellentissimi Altissimi Confalibissimè Aug-
mentatissime Domini Gaudes Domine Corona

Insolentia comitem totalem et extremam ruinam
esse, multis haec exemplis comprobatur videmus,
inque hoc tum Ecclesiastici, tum prophanis Doctores,
uno quasi ore et eadem lingua consentiunt, imò
penitus rem perstruanti facillimè ostendit, Insolentiam
esse fontem, et scaturiginem, ex qua omnia viti-
orum et scelerum Oceani impetu stupendo proruit,
quo tota terrarum orbis immersus natus, immensusque
fluctibus, vastarumque procellarum furore, hinc inde,
liberè rapitur, insequiturque universarum calamitatum
et miseriarum universale diluvium, quod è fonte per-
enni perenniter devolvitur, omnesque mundi angulos
et spatia emolitur; parum etiam abesse, quin tota
talis (quam horrenda ista inundatio minatur)
succedat suffocatio, nisi arca vel navicula Noachi
in promptu sit, et halcyonia filiis suis praestet, quae,
quamvis infestissimis fluctibus valde prematur, opprimatur
est rescia. Nunc Insolentia ipsos Dei angelos inviam

separavit, partemq; eorū ē summa felicitatis possessione, in
extremam et aeternam damnationis conditionem, sine
ulla commiserationis spe, horribilissimē debūrbavit.
Quāquid insolentiam ~~suam~~ primorū nostrorū pa-
rentū ingemiscit omnis eorū posteritas, ut vel hoc ex-
emplum aeternū satis suūq; confirmet.
Quid mali Cainū provocavit ad committendū fra-
tricidium? quid Absolonem epūere fecit filialem
reverentiam, et turpissimam in mortem praecipiti
tari? ut alia praeteream, habemus et jamdū
circa nos illos homines, quos vulgō vocamus *Bucceos*,
quid quondam non beneficii Deus illis ~~non~~ contulid?
elegit ipsos in peculium, leges praescripsit, potens;
et miraculosa manu eduxit eos e servitute Aegy-
ptiaca, in regionem uberrimam, et quāvis re-
fractarii non rarō fuerint, tamen tanquā mi-
sericors pater, adhibitā nonninquā paternā cor-
rectione, saepe reducere tentavit, ipse Messias
ex eorū gente est progenitus, inter eas obambu-
lans docuit, Verum enim vero quo majorem tandem
senserunt rerū suarū prosperitatem, eo majorem foverunt
insolentiam, spreto vero Dei cultū, proprias sinpe-
runt Deosq; servirent, spreto libertate poplārunt.

76
Servilitatem, Aegyptiacasq; ollas et carnes desiderabant,
reicientes regimen Divinum postulabant Regem, Im-
patientes fuerunt Septuaginta Romanorum, quibz
à Deo subiecti, expectabant, et adhucdum expectant
Messiam, qui ipsos in pristinum ^{reintegratum} restitueret sit statum,
Septuaginta amissa ^{reintegratum} restitueret, quem, cum venisset,
recusabat ista gens perditam, ob personae suae eboris,
Secum humilitatem, hic ipsis non erat Messias
sed filius lignarii; quos humilitas, quos in eis in eum
non fecerunt, accusaverunt eum seditiosum, horrendis
convitiis personam et aera ejus prosciderunt, et
tandem encarceraverunt, et post ipsa apostolos ejus a
cervicibus prosciderunt. Tandem Justissima Dei ira
evigilavit, omni dignitate prorsus epulit, partim
Arucidarit, et superstites per totum orbem dissipavit,
utq; latere nequeant, ipsa natura facie
et lingua saletissimos istos homines notavit
ut sint derisui et opprobrio omnibz fere hominibz,
propter justissimam penam, qua hunc in modum
discebi vivunt, sine ulla dignitate in infima con-
ditione, adeo ut vix recipiant in protectionem
à Christiano Magistro. Cum vero non epignus
inter nosmet eorum habeat numerum, ansam epi permissio tan-
men ob decreto Magnificae Facultatis Burdigalae ~~hujus~~

Inclita Academia has quaestiones venerandis viris
ma. Proceribus discubendas proponere, nulli dubitans
quin pro sua solita humanitate et benevolentia, illud
quod a mea parte deerit, supplere dignatus sit.

Gratias agimus tibi. ^{Preces ad Deum} Domine Jesu Christe, Mediator et Salvator
nostre unice, quod propter nos, ex dolo et machinatione Sa-
tae in aeternum deperditos peccatores, relicto caelestis
gaudii throno, in hunc mundum veneris, atque passione et
morte tua in integrum restituere voluisti, gratias agi-
mus tibi, quod hujus cognitionem largitus sis, oran-
tes, utis eandem ad extremum vitae habitum usque conser-
vere, obis, ne pari cum Sacerdotibus caecitate et duritie con-
fundamur, te pernegemus, partesque nostras age apud tuam
et nostrum Patrem caelestem, da, per te, talem
tuum quisque finem, quantum quantum etiam fieri, ita
expediat, ut optime tibi rationem ejusdem reddere queat.
Tamen tuum, Domine Jesu, implorem praesidium,
adfectu Spiritus S. Amicus, qui disponat corda et linguas
nostras, ut nil nisi Nominis Tui Sanctissimi hono-
rem cogitent et sonent, proficiant et ea saltem quae
Ecclesia tua et Reipublica Christiana sint profici-
a, per et propter mortem et passionem tuam acerbissimam
amen!

Magnificentissime Domine Rector, Illustissime Domine
 ne Comes, Domine Comen^{est}issime! Splendorem sanā
 à Magnificentissima ^{vestra} Auctoritate participare
 cum Academia hanc longē lateq, celeberrimam
 tam et actum hūnce disputatorium, nemo infrin-
 as ibit, et de quo in primis mihi gratuler, nūm
 quod sub ^{vestra} Magnificentissima protectione
 hanc disputationis umbram, publice proponere
 mihi liceret, merito ergo ad pedes tuos meos
 prosterno, et humiliter, quia à orata mente proficisci
 possunt, ago gratias, quod Magnificentissima tua
 presentia hunc actum voluit rendere illustrissimum
 propter eāq, si se occasi, et facultas offerret, obse-
 quia debito modo exhibendi deprecaver me
 felicissimum

And. Michiel Sirring.

Vir maxime reverende Amplissime et Excellentissime SS.
 Theod. D. Girdenji Prof. in hac Academia famigeran-
 tissime prof. Profectore Magnifice Stipendiario,
 cum Episcopo et Ecclesiastice longē meritisime
 Domine Patrone et Promotor Venerande colende.

Insigne vestra et magnifica praesentia benevolentia mihi facit
indicium, quia sepositis alijs tam publicis quam privatis ne-
gotijs, actum hunc magnifice exornare voluit, quam fa-
ne magnificam vestram praesentiam merito veneros
gratulo. mihi de talis benevolentia et quam maxi-
mos ex te habeo gratias, eademq; fidei 'proximis alio
venerabilibus rogans, velit ejusdem benevolentiae
favorem ut illius exorere abq; uno vel alio argumen-
to in quodvis nostrarium veritatem inquirere,
atq; sic animum addiscendi offerre.

D. Petro Hakenstam

Vir
Summe Rev. Ampliss. et Excellent. SS. theob. D. ac
Professor in illustri hac Academia Giesseana Prima-
rie longitudo et de Ecclesia Christi meritisime
Classiae superioris Superintendens vigilantissime nec
non Pastor fidelissime Domine Patrone et Promu-
tor submissè colende!

Spes et confidentia favoris et benevolentiae vestrae
hactenus concepta me minimè decipisse iamdum expe-
tus sum, tam multitudine et gravitate negotiorum quae
tam officii tum rerum domesticarum administrationi incombunt ta-
numera remora facere non permittit, fecit ergo vestrae
Excellentiae benevolentia et favor ut vel maxime mihi pla-
ceam me merito ad gratiarum actionem excitat, quae et-
iam amplectens vestram Excellentiam, quibus dubitas quon-
dum favor iste Excellentiae vestrae, quae se in praestita hac mihi veni-

Perillustres et generosissimi Domini Barones Domini gratiosissimi!
Nescio quibus verbis tantam mihi collatam gratiam ex asse la-
tis collaudare queam, et sat dignè describere possim, deploro sane
meam in loquendi infirmitatem, atque inclementem conqueror. Quadam
persolvo tamen humiliter et minus ambitiosè verborum eloquiis
gratissimo pectore grates, quod Domini mei gratiosissimis perillustri sua
praesentia huius actus solennitatem adaugere non displicerit, me
contra agnosco valem, qualis revera sum, nimirum qui es ipse, atque
quod meum est, Domini mei gratiosissimis sed obligatissimè.

ram praesentia spernit, me meaq. quæstiones recommenda-
 As sibi habet, exspecto ergo obsequia informationem meam
 et censuram dñi meiorem et cetera dñi.
 D. Johannes Rivlag Miste.

Vir
 Maxime Reverende amplissime atq. excellentissime SS. theol.
 D. ejusdemq. et Hebraea lingua. Professor longè latèq. ce-
 leberrime, Pedagogiarcho et Ecclesia, in districtis Massim-
 geni Supintendens gravissima Ecclesiastes in hac urbe
 vigilantissime Domine Patrone Promotor et Praecep-
 tor filioli obsequia abater deveserande.

Gratitudo insignis ista virtus, Trib. capitibz obstringit benefici-
 arios suos imò ut exhibita beneficium agnoscat, reudo de-
 pñd. aut, et aut dignè et opportune retribuat, agnovi-
 ed ego et adhuc dñm agnosco Excellentia vestra beneficiis me-
 jimmis affectus, pleno etiam et gratissimo ore me Benefactorem
 meum deprecando et magnificando, retribuendi mihi etiam
 affectus non decesset, effectus autem deprecat Acquis facultas,
 q. tanta benefactoris beneficia dignè retribuere magis
 desperat quam aliqualem spem concepit, interea Ben

O. M. Ois boni remuneratore potestissimum oro et
 supplicas preces ad eum fundo velis id ipse quod facillatime
 de deo largissime supplere. Gratulor gratias exhibeo
 quæ magnos, quod Excellentia vestra sepositis aliis plurimis
 vocationis laboribz, hinc adhuc interesse voluit, si bene pèp. rogi,
 As, velis reverenda vestra dignitas et in hoc augustissimo
 loco informationem suam imò atq. altero fillogismo mihi im-
 pñti.

D. Gregor Tülsner

Vir

Nobilissime Amplissime et Consultissime U. J. D. et Confilia-
rie Hassio Darmstadtine gratissime Coadj. Professor in
alra hac Ludoviciana summe meritis Patre
et Promotor summo honore cultu prosequende.
Quo nobilissima vestra Excellencia presentia splendidiorem
hunc actum reddidit, eo magis obsequium me esse acqui-
tas jubet, grato ergo animo Salve Buceo Excellen-
tiam, ^{reuerentia} repostimentiq; qualis qualis loco offero promptissi-
mum animum ad debita cultus et observantia
obsequia, in primis ego et habeam de quo mihi
gratulari, si Excellencia vestra uno vel alte-
ro discursu me informare nondiscipularet.

D. Jacobus Lebbin

Vir

Nobilissime Amplissime et Consultissime U. J. D.
et J. Professor celeberrime Director
hujus Academiae.

Gratissima est amplissima vestra Excellencia Prae-
sentia, qua animi optime erga me affectu fortis-
simum argumentum testis aded ut qua ratione gratitudi-
nem mentis mea satis explicare queam nescius sim,
non enim propter me taceat, vix licuisse negotiorum
publicorum hincinde incurritum multitudinem usq;
dum hunc actum praesse, prout a in hoc benevolam

affectum satis superque compositum habeo, non dubito
quin eundem in impetranda informatione & expe-
rimentatione meorum theorum questionum resultatis
cooperaturus sim.

Leontius miles junior bar. prof.

D. Huldricus Eyben

Vir Nobilissime Amplissime et consultissime Uj. d.
et Archi. Professor famigeratissime Patroae Bronolae
aetatem diuenerande.

Humanitas & clementia vestra tam in aliis tunc etiam jam
dum abunde mihi innotuit, non concessit Virum Nobilissi-
mum et Amplissimum huc disputationis actum praeterire, summam
etiam incivilitatis notam ego inciderem, nisi debita ve-
neratione excolerem, debet ergo culti recolo vestram huius
manitatem, nec prius recolare quam vivere & desinam
grajareniq. ad id ansum exhibebit ubi et jam exscitator
eo vires meas imbecilles fortificabit.

D. Laurentius Straupis.

Vir

Nobilissime Gallentissime et Experientissime Medicinar
Doctos ejusdemq. ab et Physicus Professor ordinare.

D. Michael Freiland

Vir

Nob. Gall. et Expp. Medic. et Philosoph. D. et Profess. ord.

M. Kilianus Rudrauffig
Ph. M. prima et organ. Philosoph. professor ord.
Vir Nobiliss. Equall. et auliciss.

L. M. Joh. Lohr Philosoph. pract. Prof. ord.

Dr. Philipp Ludovicus Hannekenig orator.
us et Theolog. prof. public.

M. Henricus Phaschang Histor. Graec. Ling. et Poet.

79
Cum nunc modestia vestra benevolentia non abutendi fore,
deat, ut et temporis ratio silentium imperet, nil superesse
vides, quam ut ad debitas revertamur grates. Tibi igitur
Alme Regi supplices referimus grates, quod huic nostro do-
leni et actui gratiosa Spiritus Tui Sancti praesentia
adesse, mentem veritatem in profundo latitantem inveni-
endi aperire, timoribusque vacillantem dirigere volueris.

Tibi, inquam, iustissime Iudex, avunculus Grater, quod nos
ex Cimmericis Judaismi tenebris liberaris, adq[ue] sani-
orem vitam reduxeris, et calidis insuper propter
acerbissimam Filii Tui unigeniti mortem et infer-
nales dolores petimus suspiriis, velis nostra dicta
benedictione divina benigne afflare, quo omnia ver-
gant in nominis SS. Tui gloriam, Ecclesiae edi-
ficationem, Reipublicae incrementum et tandem proprium
nostrum emolumentum. Faxit Alma Trias!

Post Deum immortalem ad Te, me converto,
Serenissime ac Celsissime Princeps ac Domine,
Domine Ludovice VI Hassiae Landoravie,
Comes in Catlenhoboco, Decia, Zwenhaina, Nidda,
Schaumburgo, Hfenburgo et Biddiga, Domine

Clementissime, Euergeta Munificentissime. Quò uerò Te
honore nactabo et afficiam, Inclutissime Princeps?
Tua enim benefacta nec calamo, qui Oriveris opera
qua nec diligentissimus Hieronymus legendo absolvere
poterat, scribendo exsuperaret, nec linorâ, in laudibus
Tuis decantandis titubante satis explicare, aut eorum
magnitudinem uel mente assequi licet. Tu es, qui
iniquissimâ belli fortunâ, Almam nostram Academi-
am, virtutum sapientiæ sedem, unicam labascentis Ecclē-
sia et Reipubl. fulcrum, concussam, à Georgio II
auctâ memoria restauratam, tuâ munificentia
O Magne Ludovica, liberalissime dilas. Per
Te enim stat Academia nostra; Per Te huius
diei solemnitas. Per Te assequimur brabeia vir-
tutis. Quæ uerò dona, Princeps Maxime! feremus
pro Tuo, quem in nos exeris affectu? Certè cum
præter vota in viribus nostris nil sit, isthac
tibi offerimus, ac proinde unanimi veneramus
voto Deum, ut Nestoris Principem nostrum be-
are uelis vitâ, addereq; perennitatem Domui
Hassiacæ, et incrementa felicissima, quæ nullis insani-
oris fortune aut temporum injuriis inquietari aut
debilitari possint.

Viribus vero Vos, Mxè Rever. Nobil.
 Consultissimi, Experientissimi ac Excellent.
 In. Professores extollam laudibus, Vos, quorum
 fama ad astra perreolarit, etc. Sanè ut meritis
 vestris respondere non possunt actiones meae, quic-
 quid enim habeo, Vobis debeo, ita pro viribus meis
 Solennes vobis refero grates, non quantas debeo,
 sed quantas possum, voveo vitam incolumem atq[ue]
 diuturnam, mentis virorem nunquam deficientem;
 Protegat Vos nomen Domini Dei Jacob, mittat
 vobis auxilium de sanctuario suo, et de Si-
 one tueatur Vos, quò per vos stet Acade-
 mia, crescat, floreat in Academia ornamentum
 publicae salutis incrementum, juventutis emolu-
 mentum.

Deniq[ue]

Si mea per varios distortos lumina flexus
 ad vos devolvor Nobil. Clariss. etc. In.
 Committiones ingentes referens grates,

quod balbutienti aures vagivas ac benevolas
præbere ac huic nro actui interesse volueritis
spondes animi ad quavis officiorum genera
promptitudinem paratissimam.

Sic jam, O Alme Deus, Tu, O immortalis
Deus, sancte Deus, æterne Deus, misericors Deus,
~~sancte Deus, æterne Deus~~, miserere nostri,
totiusq; hujus Academiae, ut vivant Principes
vigilant Patres, florent juvenes, per et
propter Jesum Christum, Filium Tuum,
qui Tecum et Spiritu S. vivit et reonat
in sempiterna secula seculorum. Amen.

Handwritten text in a cursive script, likely a letter or a page from a manuscript. The text is faint and mostly illegible due to fading and the age of the paper.

Handwritten text in a cursive script, likely a letter or a page from a manuscript. The text is faint and mostly illegible due to fading and the age of the paper.

Eximie Vir

Lunam ab itinere sume me exhibuerit
 gratissimum tuum epistolam. Alpi
 per aliquod tempus lanib; Medicinam
 enim feci Illustrissima civitatis Puelle
 Principi anorexiâ graviter laboranti,
 quâ, Deo sic annuente, feliciter curatâ,
 henedum muscum me recepit, ego
 a Dno Boden, comuni nostro amico
 doctas tuas literas. Contentum benedices
 ad duo capita referri posse præcipua
 quæ scripsi; an sit. Luna cause astra
 dici possit? an deher tuella quam miculaas?
 He Lunam quæ solitariam causam non
 dixi, dixi eam causam esse sine quâ
 non causam adiuvantem. Effettricem
 naturâ Maris dixi, spiritib; ut ita loquer,
 turgidam. Nec obstat quam adfer
 aquarum gravitas. Cur enim non
 aqua nisse patet duplex motus, un
 ex base ipsam, alter intra seipsam, uti
 certè igni talis uterq; competit.

pag. 1. lin. 13.

pag. 1. lin. 30.

Illum quidem aqua mense perhibes
et ego, ac ad loci quidem differentiationem.
Altem rem ad patulum queri, omnia
quoque assero et status. Estu enim
mau se purgat, temperiem debitam
sibi conciliat, non aliter ut ventum
motu se purgat aer, et ignis se in
suo esse proprio debito conseruat
per talem duplicem motum,
explicat Galeno lib de resp. usu.

pag. 2. lin. 4.

pag. 2. lin. 6.

Qui rem leviter hinc est cognitione
rem naturalem, nec astum
nec ullam aliam motum in instanti
fici credit. In archetima parte
Maris duph astu fieri dudu sciri
nec est quod anxio et pomposi eum
prober. Absit tamen ut quicquam
tanta impietatis sit, qui asserat
Ethiops 14. Kal. Maij 2453. A. M.
si bene novi, transisse illig ope,
ut certe fuisse quondam olim me
legisse memini in Scaligero. Ethio
miraculose in cesserunt inter duos
migrantes cumulos aqueorum murorum
in star utiqz erectarum, senita senieit,

culari, postquam ventus a Deo optime
 Maximo inmissus radum exiecit,
 quod certe miraculum post liberationem
 generis humani maximum omnium
 est. Miseri illi homunciones, nequissimi illi
 divina providentia oros a saeva
 tyrannide non liberabatur, nisi per
 aquam mystico modo transierint; uti
 Israel nunc a Pharaone discessit,
 nisi mare transisset. Quod utrum
 rem diversa ratio maris Baltici et
 Maris Suph. Tres potissime causas
 prohibentes colligere poteris ex meis dictis,
 ab eei angustiam, fundis aquae, spirituum
 inopiam. Nam Balticum et ab eei patitur
 angustiam, et multis fequet insulas,
 et paucis, ab tot innatis fluminibus
 aquas dulces, spiritibus. Mare qd Suph
 non destituitur insulis, et aqua qd habet
 in qua videtur Regis Erythraei monumentum,
 ad quo alias denominatur: ab spiritibus
 tamen copiam nec ab eei angustia,
 nec insularum situs atq; potest ibi
 anere. Nec in latissimum mare
 pacificum, nec in condylia Luna aquae despicitur
 potest; cum non sit causa solitaria et prima a
 me pronuntiata. Non agit nisi ab immanis nulla resistit.

Considera. 3ta. Denotat, cur non ubiq; generetur ab Luna et
 almi. 1ta. Vestigia. Lymnaei, quoniam, atq; idcirco melior, idonea
 nobilior, generatur.

pag. 2. lin. 10.

+
Non autem dices, probare
enim potens id minimè.

pag. 8. lin. 24

in quavis mens fieri professus sum. sed iubes me
relegere tua, dicit te non esse
contrarium, te quoque adducere Luna
causam aetheris adiuvantem, scilicet quo
ad horam, quo ad intentionem.
Nemini differt tuum pronuntiatum
a meo. Ambo negamus Lunam
esse causam efficientem, tu adscribis
eam lucis, ego naturae spiritibus
gravidam. Tu tamen dicti in meo
ex hoc ipso efficientem assens, quia
ipsam intentionem, motum et horam
a Luna derivas primo agente et
determinante

Magellamici fructum, fatcos, adire pag. 2. lin. 23.
aut astum ^{syph. me} eius ex peni non contigit.
Histo tibi testes, mecum Lydiatus quem vide.

Hem vero efficiens Præcursa operam
circa unum subiectum diverso tempore pag. 2. lin. 25.
denovo operere ausim. Aqua letetis ignis
actione iam ascendit iam descendit.

Hem efficiens est syphotes et diathotes
licet diversa adhibeatur instrumentata.
repuell, pila
ni siute pum
dirente

Die quoque astus fit mediante Luna ita
quidem ut aqua descendat si Luna operetur pag. 3. lin. 11.
actu secundo; subsideant si actu primo.

Prima quidem causa Luna non est, ut
benè dicitur. sentia tu te aliter acta
innuere volui. Annon is prima cause, iuxta tui effatu,
statuit Lunam, qui Lunam tuæ cau
sam statuit? Sed lingua hæc: conia
sam, nemo negare potest, unde nolo

prolixius id e Mathematicorum libris
transcribere. Ij enim ex varis conjunctionibus,
oppositionibus et resolutionibus tam
accurate prædicant, hac hora futuram
vehementem astum, aliam vix sensibilem
et minorem; nolo inquam actum agere.

Ipsæ omni melius nosti, qui penitus
nosti Mathematicos sacra. Certe Gamliel
vix Iovis satellites, Luna Moates ac
flamina alia non vidit, q. tu et ante te pag. 3. lin. 23.
Galileus (cui foris adscribitur p. pete
putas specularis tibi intecutionem)

Lipperscein, Keplerus et alij videmus.
Et tamen H. Gamliet fuit inventor
specularis tubi? Ignosce quod non
id credam. Nobilissimo Tycho
tantum debet Matheris, quam ulli, qui
vixit, hominum. Adeo peragata,
adeo exalta ab ipso est. At optici
instrumentis tam felicibus quodam
instructus erat, ut allegati Herodes
optici. Nondum ita exalta erat
nobilissima et iaceunda radighura
doctrina. Multum quidem laboris
et sumptus misumit etiam in abilitis
speluncis, sed tam felicia telescopia
non habuit, nec sine adinvenire
potuit ea quod hodie fingit. Longe
et magis multa ~~nam~~ ⁱⁿ ~~infantibus~~ ^{infantibus} Fundatoris nostra
Academia Filij, Reverendissimi, Wilhelmus
Sapienter dictus, Princeps sui seculi
Clarissimus, Tychois in multis Josephus
At progymnasmatibus testatur felici-
tissimus, at deperire telescopia
debita et cetero apprimè con-
entia, qualia ^{hactenus} ~~præ~~ omni-
bus ^{hactenus} ~~habuit~~
dicti Wilhelmus ex fratre Nepos
Philippus Hæssia Landgravius
nepos denatus, Princeps optimus
et

omni scientiarum genere, linguis quoque
 exoticis ac sancta quidem sic mittitur.
 ut sacra biblia sancta lingua scripta
 legent, cuius obitus quantum dolorem
 toti Illustrissima familia, nobis etiam
 huius Scholae doctoribus et discipulis
 inuenerit scribere ac satis deuenire non
 possumus. Non tamen conticere possumus,
 liberali dono antea cuius Celsitudi-
 nem mstrumento Mathematica nobis
 donasse, uti videre potestis ex adiacentis
 carminibus. Imo speramus, et fidem
 iam, Illustrissima viduam aliquando nobis
 donaturam Optimi Principis insignie
 Ethicae et alia M. S. singulares obser-
 vationes ab optulogias et opticas, quas
 successivis honoris potissimum in parte
 vacare solitus est. Ad Rem.
 Experimentum, allenj explicati quod
 attinet, omnino causam congelationis
 refero ad externum calorem ad externum
 frigus, nec mirum. Sal enim et nitrum
 quicquid agunt, agunt opere externi obsidentis.
 hinc etiam idem contingit aquae simplici
 quod aqua mixta cum sale aut nitro
 in vim refrigerationis. Ad Muniam
 minime hyeme congelandam refero

pag. 4. lin. 2.

Aqua, quae semel vino
 refrigerata infusa sit,
 non pergit infundere;
 quia deest iam vis
 mixtae humorum refri-
 gerationis; uti ferrum
 non amplius ferri potest
 si proprii humoris elapsus!

pag. 4. lin. 13.

oppono cap. 3. l. 2. Canon. Aben binae
et in specie text. 14. huic rei aptam.
من الخمر فانه وان كان الخمر
من اجابتهن كهن القرع فانه
يكون اسرع من جودن كد الكد

Secum, anisothum, sat non congelat,
sunt proprie loquendo pp substantia
sunt raritatem; sic etiam muna fortis
non congelat, quia sale, et alijs
rebus, e. gr. carnis aut brassica vel
hudeum succo ita crassa facta
et rara, ut congelationem respiciat.

3
Inno et fulmine gelatus
vinum per Muna, quod
si gubibet, reddidit demerit
aut exanimat.

pag. 4. lin. 24

si ob colorem fieret, Vinum optimum
notum Abenanu, non ita facile
congelaret, ut certe falsis experientia.
Melonum, cucurbitarum et prunorum
em dy ab ea lubricam fieri non
nego; non tamen ausim dicere ab
solum illorum frigus letale aleas
generari ita facile mitis horum.
Lege, Ingenue Vir quid exenitij causa
sub meo paridie (sic nomen est) non
scholis, ut tyrones sub tutela amicorum
aut alieni Doctoris Disputationes proponant
disputant aut obstat, ingenia genij
invenis, in Polonia nunc viris.

De Salis solutione qua affert signa
sunt ulteriori examine. Instantia quam acci-
pant potius pro ma est. Sive enim acetum
dicas vinum mortuum, sive putrefactum
contra te ipsum statuas. Si dicas acetum
esse vinum putrefactum, concedes esse frigidum,
calore esse peritum. Si vero concedas
esse vinum mortuum, ultro largiri debes
acetum esse magis frigidum quam calidum,
tenam enim pro dominari, domari ignem.
nec sequitur sal citius solvitur in vino
quam aqua, E. lucta certa est calidius
frigidum. Immo enim ipse assens, calidiora
non ita avidi sal haurire ut acinus
calida Tyndari maris exemplo. Deinde
ex allatis exemplis patet accendere externo
calore facile se vinum calidum et frigidum,
dulcis aqua calefacta et sal etiam
marinum. Superficiis nisi moceatur, nix
manet in dulcis. In sali familiare
et peculiare est ut fundo petat, et ibi ardere
adhaereat, unde etiam in distillatione Salis
spiritus fere nullus spiritus amargit
phlegma solum copiosum, uti facile
elicere potius ex capite mortuo. Hinc
etiam Salis Tartari et Arcti aciditas ita
difficiliter abollitur, non quod coniugium
ament, sed quod Sali peculiaris sit
fundo adhaerere et precipitare, fixum
reddere, uti fatetur, expulsum se in fixo cedendo Salis volatilis. E. C.

pag. 5. linea 4.

unde facti putres,
ut Hippocrates aquas
salas lib. de acut. ag.
et Coris, reatenu
stipare scripsit qd
in cum grano salis
acceptum velim. Sal
enim stimulat, magis
hodierni plerique
Medici post sumptum
pharmaci prescribunt
in scula pisorum
sine pane et sale,
ex quo obiter.
Salis volatilis. E. C.

De Præparatio Minerali qua affert
 nondum assequor. Non quidem nescio
 magni subseclij chimicos medicamenta
 ex Antimonij butyro parata dicentia
 nomalia, et ego, mihi me falluat oculi,
 et man, et lingua, et effectus, et ponder,
 et figura, et color, ea sic vocare non
 audeo. Noviter illa litem reassumit
 Vir doctus et mihi amicus
 Dn. D. Schröder, Francofurtensis in
 aurea sua chimica pharmacopoea nup
 edita. Contra hanc quædam est, statim a
 suis partibus, quæ talia dixi non assequor.
 In eadem lege qua agitatur à Sala
 Terlechio, Bilichio et alijs. Nuper
 cum spiritus calidior ut dissolvi eadem
 in ignis, sic ego credo in ignis, non
 amici confortis ego eos ^{spiritus} coniungi.
 Et ambigitur omnino ad hunc rem
 præcipitatem fore ex salibus, ubi res
 dissolventes spiritus fuit chimici.
 Si Aquila Luna tincturam substat
 munda præcipitabilem; et solvens et
 præcipitans salia sunt; ac postea sape
 anis saltem partem inceda.
 Aurum fulminans, Magisteria perlamm,
 flous quos Sulphuris, si intendis facere baln,
 solvere et præcipitare potens, chimico
 spiritu solvere, chimico spiritu præcipitare.

etiam

Spiritus autem et Salis stupendum
coniunctionem nondum assequor. In
cera spiritus nil est propter spiritum
cera et sal volatile, si quod cera
melt. sal fixum in fundo manet.
neque mirum est integram ceram non
præstare quod spiritus præstat. Sed spiritus
condure. Certe putridum malorum
spiritus præstat quod nulla præstat mala.
In unia una spiritus malorum tantum
ignis est, qualis cinis reperitur in libris
tribus malorum. Exeritissimi mischmici
propinam diuersi spiritus, iustitiam, in
relaxem, optimi et depurati esse
vinum purissimi spiritum. Inferius
non est sicut superius, et hanc in rem
condita chimia, ut medulla separet
a cortice, at homogeneum eleuet et
soluatur heterogeneo, imo non potui,
et stricte loquendo, inabili.

Quæritur cur ad Gluc radicem bibatur aqua
dulcis? Pro ego cur ad Rostochium
bibatur amara, sic saltem olim
dixere Indi ad quos quibat Alexander
Magnus quot miliaribus distaret mare.
Dices quia Balthicus non ita salsum;
at ego dico quia non adeo salsum, ideo
potius fugere debet quam fugare
dulcedinem. + Dicit mihi, mi Musaphia,

pag. 6. l. 11.

Ex his dictis
colligo aut

pag. 6. lin. 15.

pag. 6. lin. 25.

+ Romo

pag. 7. lin. 2.

aut Ilzaff circa
Passarium

¶ nosh quaz Penem accipere
amnem Eurotam, nec
tamen recipere.
pag. 7. lin. 10.

seu etiam Iensium regum
qitationum cum accolis lacu
Zirkon accipere, seu
non.

pag. 7. lin. 27

pag. 8. lin. 2

¶ in Lario Abduq
alia igitur grando
Causa prohibens illi
mixturam.

¶ in Verbanio Ticing,
in Benaco Minuig,
in Lemano Rodang.

et prescripti Bartholomaei et
Scaligeri ab omni

si in recto lapide circumles m. Caue
exitas cur circa globati si tam
primo timet aqua non circa extra
mitates. Cur Hery non primo statim
nigra se misist et conficit Danubio.
Inundationem superam pulchre
e man. derivas. At Amice Mi
seu mare tumescat seu non; tanta
nam plurimum mipes et copia
facile illuciem talem producere
potest. Quod non citig Itali eam
fame sunt a nos, climati ego
ascribendum puto. Rapidissimam
seu fluvios dulces per mare
transire verum est, sed verum est et
hoc meare quoddam dulces aquas
per dulces aquas; uti testatur
Athenus in Caed. Podamico. ¶
Hordii vero dulcificationem vime
dum rides, certe rides et rides
magnos Authores q ad arte me pro
ferri suat. Imo Timisiorum tua
a qu seut lingua tuaque latum
tuum. Nauta si festassent hordii
aut destillatione mannam purgare
non potassent urinam. Quibus
improba unius, tres aquae tot
usque salis, adde hordium, colat

si sapienter proleseris
aqua est dulcis, est delectata
amantissime: pronuntiante etiam
bibulo, non abstergeo; q. alius p. ijs
pollent accretis saporibus aquarum
discernendi prudentia. ~~Sal~~ ~~ne~~
volatile marina habere potest, (de
vera marina liquor) licet id refutet
Horstius. Fassis sum me non potuisse
elucere id, licet ipso Armis o. p. m.
manuducere id sapij tentatissimo;
et deus prodo et confiteor ignora-
tiam meam. Tu edoce. Si enim
hoc refutem, spero eadem via vim
purgantem purgantibus me tandem
subtractum, quod eade non adum
calles, ut ut nulli tempore aut frangit
reperierim. Tunc mi Mysaphia,
frigida ubi cito associatur, citius
soluitur in aqua dulci q. oleo
sulfuris, vel spiritu aceti. Neq.
man, opinor ego, splendorem
nocturni (de Hispanorum pulmone
marino loqueris, si bene olfacto,
non de Eami foco modernorum,
piscorum et Calore aut Polluce)
coniciat sulfido aut sal. Quid
alia compensationis causa, et dabit
eam saccharum, lignum putre,

~~Sabulo et cret. marine~~
~~puzari docet Galienus~~
~~et lana, si fallor, Scapula~~
89

pag. 8. lin. 15.

pag. 8. lin. 19.

circindula, squame pubescentes
piscium. Quidam quidem confectio
in sale fit aut alumine, ut certe
aliquod gremiale puellae suo paulo motum
confecisse, scit ob sal aut alumine
quibus erat tinctum. De sola

pag. 8. lin. 23.

^{autem} tonitruali aqua non loquor. Omnis
dulcis aqua tibi dabit promissum spiritus.
Pluvialis et inter tonitrua decedens,
obiter saltem exempli causa allegatur,
quia verum inde exiit Balsamum
microcosmici, verum metallorum
purgatorium, verum morbum in totum.

Utrum requirit eius generatio,
constitutio, factio, passio, dispositio,
silio, species, operatio.

pag. 8. lin. ult.

Plantarum vero expositionem, quam
promittis aride expecto. Ornatis enim
et exornatis mirum in modum.

Asclepiadeam autem. Vix enim
ac ne vix quidem doctorum medicorum esse
potest sine tali cognitione, ob quam
causa etiam eo sermo in culco

+
mis fallax Hippocr.
ait. libri.

in Manuductore meo Medico,
quem proxime future nundinis
tibi mittam et centum. ~~Aut~~
~~tuberculorum~~ Calidi et frigidi

pag. 9. lin. 2.

ad hoc omnia optime, quod ego sciam,
exponit Berns. Telleri, qui
idem fecum sentit. Expecto, ut
dixi, aride meditationes tuas doctor,

qua enim alia a tam docta manu
(seno loquor) possent profici? ^{saure}

Quod res conedas dicta ^{saure} allegata
atque explicari posse, sufficit. Cum

Platone res non est mihi plus negotij,
quam cum docto Ibrico. Quod res

attinet ad ludibria Thalmutica,
nolo ego ea tibi mirare, mihi sic

non imponere possunt, ut ea laudem.

Heu tamen ipse Thalmuts irrisoribus
aurem praebet, aut praebui angustiam,

non enim ferre possum exsillationes
et scurra, a quoniam lance capite

pondero, et gallinam mihi non raro
fructus colligo e sterquilino. Venissima

rari sed. Kiat figmenta, nequaquam
apud me effugiat, et totum librum

condemnem, nec ludibria Thalmutica
totum Thalmut exorn reddent asper.

Bona bene fero et amo et laudo.

At, Amice Mi, et Hebraeos sistam
qui in Thalmut multas agnoscent

iocos, multa figmenta, multas
fabulas, q^{ue} imposuit R. de huda

gemata conditor. Est nobis Thalmut,
et nobis collega, doctissimus Ibricus

Dr. Diterichus, Ipse ego opera do,
lingua sancta, q^{ue} op^{us} insonibus.

pag. 9. lin. 12.

pag. 10. lin. 4.

pag. 10. lin. 7.

Figmenta et iocis, q^{ue} his
refertur, iam olim
monstravit Magnus
noster Helvius p. m.
ip^s legendis toties
vacare soleo, quibus
plen^{ne} non ridere fuit
centum tutat, argu^{it}
motus procreare
interdixit. Imo

tant: et nescio, an exonerando capiti à pitui-
ta gravato fidelius remedium possit exhiberi,
quam florum siliorumque conserva egra pro-
portione commixtorum. Secunda signatura est
in folijs quibus et ventriculo triplex est tani-
nica; exteriores duae hinc, ut inde pellucida
et albicantes, interior autem puri viroris,
quae quidem membrana diligenti sectione ab
media vena inchoata opus habent ~~non~~ ut
dividantur; scilicet separantur in folijs
tabaci in umbra siccat. Et id ventriculo aptum
tabacum prodit, illi enim tunicae sunt tres sicut
tabaci folio, duae propriae, exterior autem cauli
foliorum, cum unis esset abicienda.

Tertia signatura anatomica est, latet in capite plantae
ubi semen est. Quod conum ubi semen conservatur, illud
per sectionem rectam quae in cono circulum generat
dissecas, hanc expressam figuram videbis nigram
et candido ita distinctam, quod candidum videtur ut
medium capitis lineam perreptas, nigram autem sibi
in vicem continua granula exhibeat, circulusque
membranam totum caput circumcingentem. Sic

ut membrana exteriori cranium lanuo
capillor signat, sub cortice duo sunt, mem
branula durior extrinseca duram menio
em interior mollis et tenuis piam matrem
exhibet: discriminatas portea cellulas ri
mare quatuor cerebri ventriculorum ejus
que infundibili crassa rindiaque vestigia
reperies

4. Signatura est in ipso caule, et medulla
instat pulmonum spongiola, caulis verol
trachee laryngis de vestigia deorsum contem
plata exhibet. Haec pauca in curiosiorum
oratione subdidi de signatura anatomiae
particulari tabaci, quae quod à Chemicis in
singulis pene plantis celebretur et nunc tem
poris à curiosioribus Germaniae praesertim
scriptoribus non omitatur meas volui animas
versiones in medium afferre.

s. 4. Cultura Tabaci

Culturam inter materiales plantarum causas
recensio recensuit Theophrastus inde non per
nenda earum dignotio sumi possit. Omnis au
tem planta ex Aristoteli l. 2 de plantis qua
tuor quibusdam indice semine terminato lo
co conveniente, aqua moderata, aere consimili

li, cum itaque omnia haec perfecta fuerint,
nascitur planta, et crescit, quae si abfuerint
imbecillior pro defectu scilicet planta fit. Quam
doctrinam expressius diffusiusque tradidit
Cassius Theophrastus l. 2. de causis plant. 69
Cultura autem naturae imitatrix laboriosior
apparatu operosiorque, et peculiari habitu
dine plantarum vis inlocis conservat, et propinquit
illa ubi nulla natura indulgentia nascitur
nascerentur quare illa sibi licetum opportu
num eligis, tum ratione aeris, coligae aspec
tum. De studio sationis tempore. 3. ingenti
solicitudine solitudine semine sato provi
det irrigatione, et aliis minimentis, 4. plan
tum conservare diligentissime curatur.
Nascitur tabacum ultronea natura vi in Ame
rica solo non ita compacto, at leviori umbrosis
locis gaudet in indijs ubi potentioribus solis
radiis expositum, flacesseret: at in europa ubi
mitius est colum, eligendus erit locus, qui
solis meridiani radios excipiat habeatque
oppositum boreae murum tum non retundendis
frigidis ventorum impressionibus reflectendo solis
lumini, augendoque calori: illa horti plaga
simo ovino quinoque saginanda, fermentata per

plures menses terra et ea semper accurate
ab aliis herbis munda servata, ne præparatim
tabaco alimentum præcipiatur, uni eidemque fo-
ramini plura grana committes ne obscuri tenuita-
tem suffocentur, et ut adunato caule terram faci-
lius dividant: serereque crescente luna.

Tempus autem istius, plantationis septem-
brem præscribi Everartus, experientia comper-
tum esse feliciter. Aprili seminari scripsit Nean-
der, Nullum anni tempus illi non opportunum
voluit Florianus Canalis offic. med. n. s. c. 3. mihi
magis placet Everarti sententia, quia scilicet op-
portune, primo vere pullulat, et maturitatem
omnimodam per æstatem acquirit si autem Apri-
li Aprili seminetur nullum unquam Semen in
istis partibus ad maturitatem perducet, frigo-
ris enim hiemalis vi præpropere aduretur.

Dum autem

Gründliche Anleitung, eines ganz sonderbaren, sehr nützlichen, Haarschneidung,
brennens, womit alle solche Dinge sind od. zu sein können, als das
Haar, was sich schneiden kann, und dessen Dasein, Wind od. Feuer ge-
braucht werden muß, mit wenigen Kosten alles das aufzuheben, was sonst
oben genannten Maschinen zu haben, oder zu sein werden können?

Diese Maschine läßt sich auf Holz und Stahl, in Stadt und Festung, ja alles das
gut benutzen zu allerhand garzieren, appliciren, als zu Nagel, Nadeln, Nadeln,
Nagel, Nadeln v. Kellern, Nadeln, auch bei der Garzierung, zum Schneiden, Nadeln,
Nadeln und andere Sachen, ja zu allen solchen garzieren, die sonst auf
andere Weise mit großen Kosten mühsam anzurichten werden, den allers-
geringsten aber hat man solchen Dingen, wo gar keine Gefahr besteht sich
finden, und weniger oder gar keine großen Kosten angesetzt werden können.

Diese Maschine bedarf zu ihrer Aufrichtung nicht lange Zeit und großer
Kosten, weil man sie sehr leicht und schnell in der Stadt in der
Stadt alle möglich, so leicht und schnell, dann man sie nicht
in der Stadt, und ja diese sehr wenigen Kosten abgezogen werden, so
gering man eine so genannte Maschine, die man zu haben, um
sie zu repariren, denn in jeder Stadt od. in jeder Stadt, so leicht
Zeit und Kosten wird sich nicht vermindern, dann man sie sehr leicht
bedeutende Menge od. Menge, mit einem od. 2 gängen von 3 Fuß Höhe, so
kann man sie sehr leicht in der Stadt, so leicht in der Stadt, so leicht
man sie sehr langsam od. sehr schnell, und das ganze sehr leicht
man sie sehr leicht mit doppelten gängen, so leicht in der Stadt, so leicht
alles Extra, so leicht in der Stadt, so leicht in der Stadt, so leicht
kann man sie sehr leicht in der Stadt, so leicht in der Stadt, so leicht
das selbst sehr leicht in der Stadt, so leicht in der Stadt, so leicht
das selbst sehr leicht in der Stadt, so leicht in der Stadt, so leicht
das selbst sehr leicht in der Stadt, so leicht in der Stadt, so leicht

Diese Maschine, dann in allen Städten, Festung v. Magazinen, so leicht
in der Stadt, so leicht in der Stadt, so leicht in der Stadt, so leicht
genommen werden nicht nur in der Stadt, so leicht in der Stadt, so leicht
großer Nutzen zu haben, dann wird man sehr leicht in der Stadt, so leicht
kann man sie sehr leicht in der Stadt, so leicht in der Stadt, so leicht
od. andere Maschinen, so leicht in der Stadt, so leicht in der Stadt, so leicht
ingenieur mit deserteurs. od. andere deliquanten sehr leicht in der Stadt, so leicht
sich selbst, daß die Arbeit nur ein sehr leicht in der Stadt, so leicht in der Stadt, so leicht

 Universitätsbibliothek Johann Christian Senckenberg
Frankfurt am Main

Folgende mißt man Sargw. Dracon. mit wenig angemaßt,
und beschreibet das Stüb wo man es haben will, läßt
es trocknen werden, und polirt es mit einer willenen
Tuchlein. Sonst mißt man Asphaltum und das dem
Lapide, Hematit. und mißt es hunder einander zu einer schwarz-
braunen Farbe, und schüttet die braune Farbe damit,
läßt es abwechseln trocknen, als dann das gedruckte Pünkt
angestrichen, ist wohl trocknen lassen, und solches muß
einmal oder 30. continuirt, und alle mal mit einer
willenen Tuch polirt werden, so ist es fertig.